

PRŮVODCE

ředitele školy

ukázkové číslo

Jak na legislativu ve vaší škole

Změny v maturitních
zkouškách přehledně:
Co stihnout ještě v září?

Úrazová vyhláška:
Novinky v evidenci
od 1. 9.

Téma měsíce

Školský logoped pod drobnohledem:
Povinná kvalifikace i rozšířené omyly

ROZHOVOR

Novela školského
zákonu: Plusy a mínusy
očima ředitelky ZŠ

WELLBEING

Plán na rok 2025/2026:
Tipy, jak do školy vnést
pohodu

Vydavatel

Nakladatelství FORUM, s. r. o.

www.forum-media.cz

Adresa redakce

Střelničná 1861/8a

182 00 Praha 8

Šéfredaktorka

PhDr. Klára Platilová, Ph.D.

Editorka

Mgr. Martina Pospíšilová

Externí redaktorka

Mgr. Věra Havlíková

Jazyková korektura

Mgr. Martina Pospíšilová

Zákaznický servis

office@forum-media.cz

tel.: +420 251 115 576

Fotografie

www.bigstockphoto.com

archiv autorů

Grafická úprava a zlom

Mgr. Simona Ullspergerová

Tisk

Akontext, s. r. o.

Informace o předplatném

tel.: +420 251 115 576

Objednávka předplatného

e-mail: office@forum-media.cz

Roční předplatné: 3 490 Kč bez DPH

Portál: www.pruvodce-reditele.cz

Registrace

MK ČR E 21 332, ISSN 2788-3396

Redakční uzávěrka: 31. 7. 2025

Časopis vychází měsíčně (vyjma prázdnin). Přetisk a jakékoliv šíření je povoleno pouze se souhlasem vydavatele. Redakce si vyhrazuje právo na jazykovou a stylistickou úpravu příspěvků. Redakce neodpovídá za jazykovou ani věcnou správnost inzerátů.

© Nakladatelství FORUM, s. r. o., 2025

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

po létě, v němž jste si snad pořádně odpočinuli, se k vám už potřinácté vrací **váš Průvodce**. Je nabitý dalšími (nejen) legislativními radami, díky nimž se hravě

propletete **bludištěm změn**, jež nás v následujících měsících čekají.

Hned na straně 4 najdete ve stále **legislativní rubrice** podrobně rozebranou dílčí změnu novely školského zákona, která se týká **maturitních zkoušek**. Pozor, její účinnost byla předsunuta už **na 1. září 2025** a termíny jsou šibeniční – například zadání komplexní profilové práce musíte vy jako ředitelé zveřejnit již **do 8. září 2025**.

Také v **administrativní rubrice** se věnujeme novince, s níž musíte počítat už od 1. září – změnám **v úrazové vyhlášce**. Zorientovat se v nich vám pomůže text renomované právničky Lucie Obrovské na straně 16.

V tématu měsíce jsme si tentokrát vzali na paškál **pozici školského logopeda**. Jaká kvalifikace je pro logopedické pracovníky na různých úrovních potřeba? Na pravou míru uvádíme také omyly, jež v souvislosti s pozicí logopeda kolují.

Ani letos vás neochudíme o zbrusu nové rubriky: **Legislativní minikurz** vám pomůže s rychlou orientací ve změti novinek. **Wellbeing** se zase věnuje tématu, jež je důležitou součástí nových RVP. Hned v prvním článku přinášíme praktický **návod s konkrétními tipy**, jak wellbeing zařadit do výuky během celého roku od září až do června. Nejen proto, abyste žákům vytvořili pozitivní klima ve škole, ale také aby bylo dobře vám samotným.

Vydařený start nového školního roku vám za redakci časopisu přeje

Klára Platilová, šéfredaktorka

PruvodceSV@forum-media.cz

Co je nového na portálu
www.pruvodce-reditele.cz

► **AKTUÁLNĚ**

- Tematická zpráva ČŠI: Velké rozdíly ve výsledcích žáků napříč okresy. Co za tím stojí?
- Menstruační potřeby povinně na toaletách ve školách: Ministerstvo změnil vyhlášku

► **DOPORUČUJEME**

- Přehledné infografiky pro rychlou pomoc ve třídě
- Den otevřených dveří: Termín, přístup veřejnosti a bezpečnost

OBSAH ▼

Maturitní zkoušky přehledně: Změny účinné od 1. září 2025	4
Pozice školského logopeda pod drobnohledem: Povinná kvalifikace, náplň práce i financování	8
Školní radar	15
Vyhláška o školních úrazech: Novinky od 1. září 2025	16
Poradna	18
Legislativní minikurz	19
Čerstvá novela školského zákona: Přínosy i rizika očima ředitelky ZŠ	20
Wellbeingový plán 2025/2026: Praktický návod, jak pečovat o pohodu žáků i sebe samých	24
Tvorba ŠVP PV podrobně: Klíčová kompetence osobnostní a sociální	28

Do lavic letos nastupuje 118 tisíc prvňáčků. Odklady od září zpřísňuje novela ▼

117 900 – právě tolik prvňáčků nastupuje podle dat Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ve školním roce 2025/2026 do lavic. Je to přibližně o dva tisíce méně než loni. Z dat také vyplývá, že žáků na základních školách bude letos zhruba **o tisícovku méně** než v loňském roce, a to 1 001 400. Údaje zahrnují denní formu vzdělávání.

Ve školním roce 2024/2025 evidovalo ministerstvo 119 932 nových žáků prvních tříd, 27 500 z nich byly **sedmileté děti**. Vysoké počty starších dětí, jež nastupují do první třídy, má snížit novela školského zákona **účinná od září**, která pravidla odkladů školní docházky výrazně zpřísňuje. Změny jsme podrobně popsali v tématu **dubnového čísla** předchozího ročníku Průvodce.

Na středních školách žáků letos naopak přibude – do denního studia nastupuje v novém školním roce celkem **487 300 studentů**, což je o 10 500 více než loni. Nově přijatých středoškoláků nastupuje do prvních ročníků SŠ celkem cca 128 tisíc, uvedlo ministerstvo s tím, že ze středních škol v posledních letech vycházely početně slabší ročníky, ty nastupující jsou **o poznání silnější**.

Menstruační potřeby na každé toaletě: Jak změnu vyhlášky vnímají školy? ▼

Menstruační potřeby na dámských toaletách na všech školách kromě vysokých – taková bude **od ledna 2026** nová povinnost, kterou institucím přikázalo Ministerstvo zdravotnictví v rámci vyhlášky o hygienických požadavcích na školy. Podle důvodové zprávy půjde u ZŠ o náklady cca 22 500 korun ročně, u SŠ o 27 tisíc korun. Jak se k nařízení staví školy v jednotlivých městech?

„Zajištění potřeb vnímám pozitivně a trochu se divím, že to nenastalo již dávno. Toaletní papír si přece také nenosíme. Myslím, že to pomůže žákům k tomu, aby se **cítily bezpečněji** a v náročnějším období se **nebály chodit do školy**,“ uvedl pro

ČTK Martin Vrubel, místostarosta části Brno-střed, kde už v březnu schválili projekt, jenž dívkám zajistí bezplatně vložky. Například ve Zlíně měli dosud ve škole člověka, k němuž si dívky mohly pro menstruační potřeby přijít, teď školy rozmístí na toalety **košíky s vložkami**. Podobně je to na školách v Praze nebo v Liberci, kde každá ze škol dostává od radnice na menstruační pomůcky ročně **pět tisíc korun**.

Se změnou vyhlášky naopak nesouhlasí například vedoucí školského odboru v Jihlavě Tomáš Koukal. „Osobně se k tomu stavím **velmi negativně**, je to zase diktát shora,“ nechal se slyšet.

Maturitní zkoušky přehledně:

Změny účinné od 1. září 2025 ▼

Nový školní rok přináší změny v maturitních zkouškách. Novinky týkající se nahrazování certifikátů a komplexní profilové práce musejí ředitelé reflektovat již od 1. září a uplatní se už při jarním zkušebním období 2026. Pozor, zadání komplexní profilové práce musíte zveřejnit do 8. září!

Mgr. Jan Fiala

Tématem změn u maturitních zkoušek jsme se již zabývali ve 12. ročníku časopisu – podrobný článek vyšel letos v únoru, a to z pohledu tehdy projednávané novely školského zákona. Tyto změny byly následně poslaneckým pozměňovacím návrhem včleněny do jiné novely školského zákona, která již byla schválena a vyhlášena pod č. 267/2025 Sb. V legislativním textu došlo pouze k drobným úpravám, koncepčně se nic nezměnilo, účinnost se však předsunula. Změny týkající se nahrazování certifikátů a komplexní profilové práce jsou účinné od **1. 9. 2025** a poprvé se týkají jarního **zkušebního období 2026**.

V následujícím textu proto pouze stručně shrneme zákonnou úpravu a podrobněji se budeme zabývat právní úpravou ve vyhlášce č. 177/2009 Sb., která v době psaní minulého článku nebyla známa. Novela vyhlášky je schválena a vyhlášena pod č. 306/2025 Sb.

Nahrazování certifikátů

Možnost nahradit profilovou zkoušku úspěšně vykonanou standardizovanou zkouškou se týká i dalších zkoušek, **ne pouze cizího jazyka**. Namísto Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy bude seznam uznávaných zkoušek **vydávat ředitel školy**, který stanoví i potřebnou bodovou hranici pro uznání certifikátu. Možné je i nahrazení pouze části zkoušky.

Lhůta pro podání žádosti žákem se nemění – končí:

- **31. března** pro jarní zkušební období;
- **30. června** pro podzimní zkušební období.

Stanoví se výslovně **povinnost ředitele školy** sdělit žákovi, zda zkoušku uzná. Nejde o správní rozhodnutí, protože se nevede správní řízení.

Spolu s žádostí o uznání musí žák přiložit i originál nebo úředně ověřenou kopii certifikátu (uzná se i elektronická verze, pokud je elektronicky podepsaná). Předložený doklad zůstává škole. Není tedy možné, aby žák předložil originál pouze k nahlédnutí – v takovém případě je řešení, aby si žák pořídil úředně ověřenou kopii a předložil ji.

Na sdělení žákovi má ředitel školy lhůtu do **14 dnů od doručení žádosti**. Pokud se však zkouška koná před uplynutím těchto 14 dnů, pak lhůta skončí dříve, slovy vyhlášky „do dne konání této zkoušky“. Účelem ustanovení je, aby se žák dozvěděl, zda bude profilovou zkoušku

▶ Seznam uznávaných zkoušek bude nově vydávat ředitel školy.

(nebo její část) konat, nebo ne – zda má na zkoušku jezdit. Tedy je třeba zajistit, aby se k žákovi sdělení dostalo nejpozději poslední pracovní **den přede dnem konání zkoušky**.

PŘÍKLAD

Ředitel školy umožní nahradit celou profilovou zkoušku z anglického jazyka certifikátem. Písemná práce z anglického jazyka se koná v pondělí 6. dubna 2026. Žák podá žádost o nahrazení 31. března 2026. Ředitel školy musí posoudit žádost a sdělit žákovi výsledek nejpozději v pátek 3. dubna 2026.

Pokud tedy ředitel školy chce umožnit nahrazování zkoušek certifikáty, pak je žádoucí **posunout případné předtermíny** později do dubna, aby měla škola pro posouzení dostatečnou časovou rezervu. Žákovi nelze uložit, aby žádost podal v dřívějším termínu než **k poslednímu březnu**.

Forma sdělení ředitele školy není stanovena. Doporučujeme zvolit **prokazatelnou písemnou formu**, například:

- přes školní informační systém;
- doporučeným dopisem.

Vyhláška na sdělení neklade ani žádné formální náležitosti. Pokud jde o písemné sdělení, má obsahovat základní identifikační údaje o škole, žákovi a zkoušce. V případě zamítavého sdělení doporučujeme stručně uvést i důvod.

Zkouška může být vykonána v cizím jazyce.

Právní předpisy neřeší otázku **stáří certifikátu**. Považujeme za právně přípustné stáří certifikátu přiměřeně omezit, přičemž toto omezení bude zveřejněno současně se seznamem uznávaných zkoušek vydaným ředitelem školy, nejlépe přímo v tomto seznamu.

Na vysvědčení se nebude uvádět „nahrazeno“, ale bude se uvádět **stupeň prospěchu** (známka). Ředitel školy zveřejní i postup převodu hodnocení z certifikátu na stupeň prospěchu. Pokud se nahrazuje pouze část zkoušky, pak postup převodu hodnocení zahrnuje i zohlednění těch částí zkoušky, které žák konal. Pro toto zveřejnění stanoví vyhláška termín **před začátkem konání** první profilové zkoušky. Pro žáka však může být důležitá informace, jaká známka by mu z certifikátu vycházela, proto doporučujeme zveřejnit převod

hodnocení nejlépe již spolu se seznamem.

Pokud by teoreticky mohla nastat nerozhodná situace při určení výsledné známky, zejména v případě váhy 50 procent (např. z AP zkoušky vychází dílčí stupeň prospěchu 2 a z ústní profilové zkoušky dílčí stupeň prospěchu 1), doporučujeme zaktvit i **doplňkové pravidlo** pro určení výsledného stupně prospěchu.

Vyhláška výslovně připouští, že zkouška může být **vykonána v cizím jazyce**. U takových zkoušek doporučujeme v rámci zkoumání, nakolik ověřuje obdobný rozsah vzdělávání jako profilová zkouška, zaměřit se mj. na **otázku odborné terminologie**. Zejména v případech, kdy je odborná terminologie v českém jazyce unikátní, bude namísto v tomto rozsahu trvat na profilové zkoušce.

PŘÍKLAD PŘEVODU HODNOCENÍ PRO JARNÍ ZKUŠEBNÍ OBDOBÍ 2026

Advanced Placement (AP) zkouška World History

AP zkouška musí být vykonána v období od 1. září 2024 do 31. března 2026.

AP zkouška nahradí část profilové zkoušky v rozsahu světových dějin. Žák koná ústní profilovou zkoušku v rozsahu českých dějin.

Požadovaná potřebná úroveň pro nahrazení: 3 nebo vyšší (dle AP Score Scale Table)

Převod AP úrovně na dílčí stupeň prospěchu:

AP úroveň 5 → 1

AP úroveň 4 → 2

AP úroveň 3 → 3

Dílčí stupeň prospěchu z AP zkoušky se do výsledného stupně prospěchu započítá s váhou 60 procent.

PŘÍKLAD

Mezinárodní zkouška z chemie ověřuje celý rozsah středoškolské chemie, ale využívá anglické názvosloví. Žák koná ústní zkoušku z chemického názvosloví v českém jazyce.

Komplexní profilová práce

Ředitel školy může umožnit nahrazení celé profilové části maturitní zkoušky komplexní profilovou prací, která musí být zpracována **ve spolupráci se zaměstnavatelem**. Do zákona byly doplněny **náležitosti smlouvy** se zaměstnavatelem, jež vycházejí z náležitostí smlouvy o praktickém vyučování.

Obory středního vzdělání, ve kterých se může konat komplexní profilová práce, vymezuje nařízení vlády č. 211/2010 Sb., na základě novely vyhlášené koncem srpna. Komplexní profilová práce se může konat **ve všech oborech**, s výjimkou konzervatoří, kde ji konat nelze.

Pokud se ředitel školy rozhodne využít komplexní profilovou práci, pak musí zveřejnit zadání do 15. června (tedy téměř rok předem). Pro jarní zkušební období 2026 přechodné ustanovení stanovuje termín do 8. září 2025.

Zadání obsahuje zejména:

- které předměty komplexní profilová práce zahrnuje;
- témata komplexní profilové práce.

Zadání komplexní profilové práce pro jaro 2026 musí ředitel zveřejnit do 8. září 2025.

Témata práce

Vyhláška stanoví, že téma se nesmí shodovat s tématem jiného žáka. Právní předpisy to výslovně neupravují, ale s ohledem na nutnost rovného přístupu k žákům je třeba nabídnout komplexní profilovou práci **všem maturantům** v dané škole. Počet různých témat tedy musí být minimálně roven počtu maturantů. Nemůže jít o výběrovou záležitost pouze pro některé žáky.

Témata stanovuje ředitel školy. Žák samozřejmě může dát podnět k vypsání určitého tématu, ale zda téma skutečně vypíše, je na řediteli školy, protože součástí zadání je i způsob spolupráce se zaměstnavatelem, se kterým se tedy téma předjedná.

Přihlášky

Ke komplexní profilové práci k řádnému termínu na jarní období žák podává přihlášku na zvláštním vzoru přihlášky, a to **do 15. září**. Přesný postup výběru témat žáky není stanoven. Patrně nelze nic namítat proti časové soutěži (kdo dřív přijde). Právně nejbezpečnější způsob při shodě více žáků u jediného tématu je los.

Žák může vzít přihlášku ke komplexní profilové práci zpět a přihlásit se k běžné maturitní zkoušce **do 1. prosince**. Proto doporučujeme samotnou činnost u zaměstnavatele zahájit až v prosinci, kdy

teprve je jisté, že žák skutečně komplexní profilovou práci koná.

Komplexní profilová práce nezahrnuje nepovinné zkoušky a nelze v jejím rámci využít nahrazení certifikátem.

Vedoucí práce

V termínu **do 15. června** ředitel školy zároveň určí **vedoucího práce** (i zde se uplatní výše zmíněné přechodné ustanovení) a dva měsíce před obhajobou oponenta, který může být i externí. Oba zpracují jednotlivě písemné posudky, které se předají žákovi nejpozději 14 dnů před obhajobou. Oba jsou i členy zkušební maturitní komise.

Hodnocení práce

Hodnocení komplexní profilové práce se dělí na dvě části:

1. Hodnocení vlastní obhajoby

- hodnocení vychází z posouzení prezentace žákem a z ověření použitých postupů. Pro toto hodnocení rozhodují otázky přímo k textu práce, na použité zdroje, vědecké metody, závěry práce. Přihlédne se i k posudkům. Hodnocení vlastní obhajoby zní „uspěl/a“, nebo „neuspěl/a“.

2. Hodnocení zahrnutých zkušebních předmětů

- hodnocení závisí na tom, o jaký předmět jde: – U **nejazykových předmětů** hodnocení vychází z ústního

přezkoušení, které spočívá v kladení dotazů souvisejících s tématem komplexní profilové práce. U dotazů je nutné udržet souvislost s tématem a není možné ptát se na cokoliv v rozsahu daného předmětu.

- U **českého jazyka** do hodnocení vstupuje i posouzení jazykového zpracování textu komplexní profilové práce.
- U **cizího jazyka** do hodnocení vstupuje i rozhovor na obecná témata vedený v daném cizím jazyce, který v rámci obhajoby musí proběhnout, a dále posouzení jazykového zpracování části textu komplexní profilové práce v daném cizím jazyce.

Při obhajobě se typicky budou střídat jednotlivé druhy otázek a nebude striktně rozdělena. Při zvažování hodnocení je však třeba mít uvedené rozdíly na paměti.

Aby žák uspěl u komplexní profilové práce, musí uspět jak u vlastní obhajoby, tak i v hodnocení zahrnutých zkušebních předmětů.

Domníváme se, že uvedeným způsobem se bude konat i **náhradní zkouška** za řádný termín (formulace ve vyhlášce v této souvislosti je nejasná) a řádný termín v podzimním zkušebním období z důvodu doklasifikace.

U opravných a náhradních zkoušek se zachovává téma a je třeba také rozlišovat, zda jde o vlastní obhajobu, nebo o zahrnuté zkušební předměty.

Když žák neuspěje

Pokud žák neuspěje u vlastní obhajoby, opakuje pouze vlastní obhajobu. Při neúspěchu žáka u vlastní obhajoby zkušební maturitní komise ještě posoudí, zda mu uloží **přepracování komplexní profilové práce** – v takovém případě žák opakuje vlastní obhajobu po vypracování nových posudků. Uložení přepracování bude namístě typicky v případě, kdy je text práce velmi slabé úrovně.

V případě neúspěchu u zahrnutých zkušebních předmětů žák koná **opravné zkoušky** podle běžných pravidel, mimo komplexní profilovou práci.

Vysvědčení

Vysvědčení o maturitní zkoušce konané komplexní profilovou prací se vydávají na zvláštních formulářích stanovených ve vyhlášce č. 3/2015 Sb.

Některé další dílčí změny

Rozšiřuje se okruh osob, které mají **právo na úlevu** u maturitních zkoušek z českého jazyka. Z dosavadního pravidla, že se žák vzdělával v zahraničí 4 z 8 let předcházejících maturitní zkoušce, se okruh rozšiřuje na žáky, kteří se vzdělávali v zahraničí **2 ze 7 roků** (do čehož se započítává i případný aktuální rok vzdělávání v zahraničí). Změna se uplatní od jarního zkušebního období 2026.

Zavádí se možnost **předtermínu i pro podzimní zkušební období**, a to pro písemnou zkouš-

ku, písemnou práci a praktickou zkoušku, které se mohou konat již **od 25. srpna**. Změna se uplatní od podzimního zkušebního období 2026.

Ruší se možnost žáka použít při písemné práci z českého jazyka Pravidla českého pravopisu, která již žák nesmí použít. Změna se uplatní od podzimního zkušebního období 2025. Žákovi, který má úlevy z důvodu vzdělávání se v zahraničí, se ruší možnost použít při písemné práci z českého jazyka Slovník spisovné češtiny, který již žák nesmí použít. Změna se uplatní od jarního zkušebního období 2026.

Ruší se možnost, aby maturitní práci mohlo zpracovat a obhajovat **více žáků společně**. Změna se uplatní od podzimního zkušebního období 2025. Pro tuto změnu je stanoveno přechodné ustanovení. Více žáků tak může maturitní práci zpracovat a obhajovat společně, pokud jde o opravnou nebo náhradní zkoušku (pokud se řádný termín konal nejpozději v jarním zkušebním období 2025) a dále v případě řádného termínu v podzimním zkušebním období 2025 z důvodu doklasifikace za školní rok 2024/2025. Domníváme se, že u posledně uvedeného důvodu je třeba výjimku vztáhnout i na případ opravných a náhradních zkoušek.

Autor je odborníkem na školské právo.

Pozice školského logopeda pod drobnohledem: Povinná kvalifikace, náplň práce i financování ▼

Činnosti školského logopeda ve školách a speciálněpedagogických centrech vůbec poprvé na systémové úrovni definuje novela poradenské vyhlášky účinná od 1. 3. 2025. Jaké jsou požadavky na jeho kvalifikaci, jeho kompetence a náplň práce? A kterými omyly souvisejícími s novelou zákona o pedagogických pracovnících byste se rozhodně neměli nechat zmást?

PhDr. Mgr. Veronika Včelíková, Ph.D.

Logopedie ve školství propojuje vzdělávací a intervenční (terapeutické) přístupy vyžadující odbornou mezioborovou spolupráci. Jejím cílem je dostupná a kvalitní podpora dětem a žákům s vývojovými poruchami řeči a jazyka (narušenou komunikační schopností) v celém průběhu vzdělávání. Proto je nezbytné, aby byla realizována jako komplexní, systémově propojený

a odborně zajištěný soubor služeb, který prostřednictvím škol a poradenských pracovišť poskytuje **cílenou logopedickou intervenci**.

V uplynulých desetiletích se v České republice podařilo vybudovat propracovaný systém školské logopedie, zajišťovaný kvalifikovanými specialisty, který je však třeba i nadále podporovat a rozvíjet. Školský

logoped je přitom v současném legislativním rámci vnímán jako **nejvyšší odborná autorita** v této oblasti, resp. v rezortu školství.

Kvalifikovaní poskytovatelé logopedické intervence ve školství

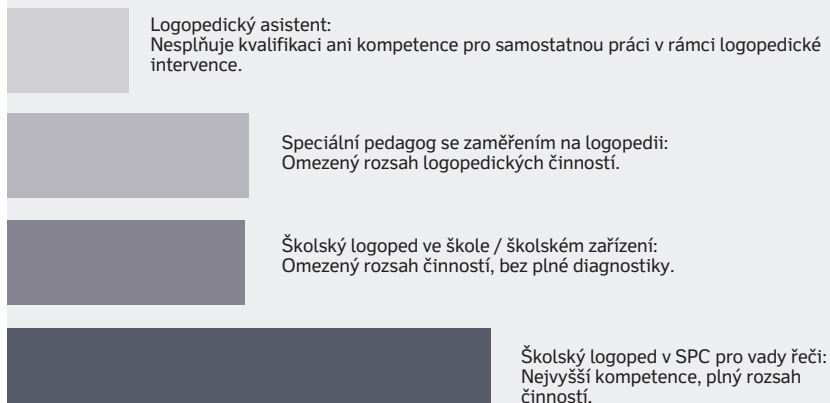
Logopedická intervence musí být **kvalitní, smysluplná a dostupná**, proto je nezbytné dbát na

kvalifikační i kompetenční kritéria jejich realizátorů, a to nejen ve školství. S ohledem na neustále stoupající počty potřebných dětí a žáků s vývojovými poruchami řeči a jazyka je žádoucí nadále **zvyšovat dostupnost služeb** v oblasti školské logopedie. Avšak pouze za předpokladu, že bude za všech okolností poskytována odborně, kvalifikovaně a individuálně, smysluplně nastavena podle potřeb každého žáka.

Logopedická podpora musí být cíleně směřována do vzdělávání tak, aby logopedickou intervencí bylo možné vždy realizovat jak na úrovni poradenské, tak edukační v souladu s platnou legislativou i se zásadami inkluzivního vzdělávání.

Logopedickou intervencí v rozsahu stanoveném poradenskou vyhláškou mohou ve školství poskytovat školská poradenská zařízení, zejména **speciálněpedagogická centra** zaměřená na žáky s vadami řeči. Logopedie by však měla být také přirozenou součástí vzdělávacího procesu přímo ve školách, a to prostřednictvím **školních poradenských pracovišť**. Úspěšná edukace žáků, kteří potřebují podporu v oblasti řeči, jazyka a komunikace, závisí na včasném a snadno dostupném poskytování logopedické intervence po celou dobu jejich vzdělávání. V současnosti poskytují speciálněpedagogická centra v rámci speciálněpedagogického logopedického poradenství široké spektrum specializovaných služeb zaměřených na diagnostiku

Hierarchie pozic ve školské logopedii

a terapii v oblasti speciální pedagogiky a logopedie. Tyto služby nejsou (a ani nemohou být) učitelé ve školách schopni samostatně zprostředkovat ani realizovat, a to ani v rámci školního poradenského pracoviště.

Systémová pozice školského logopeda

Aby byla logopedická péče dostupná a poskytována včas, musí být **systematicky zajištěna na všech úrovních** vzdělávací soustavy prostřednictvím vzájemné spolupráce. Efektivní koordinace je klíčová zejména pro žáky s vývojovými poruchami řeči a jazyka během jejich vzdělávací dráhy. Systémový přístup vyžaduje jasné vymezení rolí a kompetencí odborných pracovníků podílejících se na logopedické intervenci. Nároky na odbornost a kvalifikaci se liší podle pracovního zařazení a místa působení, neboť logopedická intervence zahrnuje široké spektrum činností zajišťovaných zejména pedagogickými pracovníky.

Pro širokou základnu intervenujících osob jsou poměrně jasně stanovena **kompetenční a činnostní vymezení** jednotlivých pozic, přičemž nejvyšší kvalifikační i kompetenční úroveň ve školské praxi představují poradenští pracovníci, tedy **školští logopedi**.

Na obrázku lze vidět zjednodušenou vizualizaci hlavních aktérů, kteří se ve školství podílejí na systematické podpoře žáků s vývojovými poruchami řeči a jazyka, zejména ve školské logopedii. Ve schématu jsou uvedeny pouze pozice, které vyžadují řádné akreditované vzdělání realizované či garantované vysokou školou.

1. Školský logoped v SPC pro vady řeči

Nejvyšší odbornou i kompetenční pozici v oblasti školské logopedie představují **školští logopedi** jakožto pracovníci školských poradenských zařízení s působností

Logopedická intervence ve školství musí být zajišťována kvalifikovanými pracovníky.

primárně ve speciálněpedagogických centrech (SPC pro vady řeči) a v souladu s tímto také **krajští koordinátoři logopedické péče** (= odborná profesní skupina zaštitěná NPI ČR), kteří se rekrutují z jejich řad. Tito specialisté musejí pro svoji působnost absolvovat povinně jak pregraduální akreditované pětileté vysokoškolské studium, tak i navazující tříleté postgraduální vzdělávání. Na základě této přípravy jsou kompetentní k provádění specializované logopedické diagnostiky, terapie, poradenství a metodické podpory v logopedii – činnosti, které běžní speciální pedagogové ve školách zajišťovat nemohou.

Krajští koordinátoři logopedické péče navíc zajišťují jednotnost

a provázanost služeb mezi kraji, spolupracují s krajskými úřady, sledují potřeby praxe a usilují o vyrovnaní regionálních rozdílů. Jejich činnost přispívá ke zvýšení kvality, dostupnosti a efektivity logopedické péče v rámci celé České republiky.

2. Speciální pedagog se zaměřením na logopedii

Do škol a školských zařízení, konkrétně do týmů školních poradenských pracovišť, patří primárně speciální pedagogové se zaměřením na práci s žáky s vadami řeči. Jejich činnost je převážně **edukační, reedukační a stimulační**. Podmínkou výkonu povolání je absolvování pětiletého akreditovaného vysokoškolského studijního programu v oboru logopedie či speciální

pedagogiky ukončeného státní závěrečnou zkouškou z logopedie a surdopedie. Tito pracovníci poskytují logopedickou péči žákům s vadami řeči v mateřských, základních i středních školách hlavního vzdělávacího proudu, a to formou podpůrných opatření pod metodickým vedením školských logopedů ze speciálněpedagogických center (SPC). Obsah speciálněpedagogické – logopedické intervence je v těchto případech stanoven doporučením školského poradenského zařízení.

Další možností uplatnění je působení ve třídách a školách zřízených přímo pro žáky s vadami řeči podle § 16 odst. 9 školského zákona, **tzv. logopedických třídách či školách**. V těchto třídách je logopedie systematicky

SHRNUTÍ POZIC

Pozice	Hlavní kompetence	Místo působení	Rozsah činností	Finanční ohodnocení
Školský logoped v SPC pro vady řeči (školské poradenské zařízení)	Speciálněpedagogická logopedická diagnostika v plném rozsahu, individuální a skupinová terapie, poradenství, metodická podpora škol, spolupráce s krajskými koordinátory logopedické péče	SPC pro vady řeči /logopedického zaměření	Plný rozsah odborných činností dle vyhlášky č. 72/2025 Sb.	Nejvyšší v rámci oboru
Školský logoped ve škole (školní poradenské pracoviště)	Edukační, reedukační a stimulační činnost, logopedická péče dle doporučení ŠPZ, metodická spolupráce	MŠ, ZŠ, SŠ hlavního vzdělávacího proudu; „logopedické třídy/školy“ dle § 16 odst. 9	Omezený rozsah činností – bez plné logopedické diagnostiky	Odpovídající zúženému rozsahu
Speciální pedagog se zaměřením na logopedii (školní poradenské pracoviště)	Edukační, reedukační a stimulační činnost, práce dle doporučení ŠPZ, spolupráce s logopedem	MŠ, ZŠ, SŠ; „logopedické třídy/školy“ dle § 16 odst. 9	Omezený rozsah logopedických činností, bez plné diagnostiky	Odpovídající pedagogické pozici
Logopedický asistent (ZŠ/MŠ)	Podpora a rozvoj komunikačních schopností, realizace cvičení stanovených logopedem, prevence poruch řeči a čtenářských obtíží	MŠ, ZŠ, logopedické třídy	Neposkytuje logopedickou intervenci v plném rozsahu, pracuje pod vedením logopeda či speciálního pedagoga	Odpovídající asistentské pozici

a intenzivně začleněna do učebních plánů přizpůsobených potřebám žáků.

3. Školský logoped ve škole

Na všech výše uvedených pozicích může působit také školský logoped, nicméně mimo SPC pro vady řeči (resp. ŠPZ) je jeho role (bez ohledu na dosaženou erudici) vymezena **užším rámcem činnosti** a odpovídajícím finančním ohodnocením. Ve školách například nelze realizovat speciálněpedagogickou logopedickou diagnostiku v plném rozsahu, jak je tomu v rámci školských poradenských zařízení (viz přílohová část vyhlášky č. 72/2005 Sb., v platném znění).

4. Logopedický asistent

V mateřských či základních školách může dále, pod vedením školských logopedů nebo speciálních pedagogů, působit logopedický asistent. Ten zpravidla absoluuje tříletý bakalářský studijní program v oblasti pedagogických věd se zaměřením na speciální pedagogiku, ukončený závěrečnou zkouškou nebo státní zkouškou z logopedie, resp. surdopedie. Jeho činnost zahrnuje:

- podporu a rozvoj komunikačních schopností dětí a žáků,
- realizaci logopedem stanovených reedukačních postupů a cvičení,
- podporu přirozeného rozvoje řeči,
- prevenci vzniku poruch řeči i čtenářských obtíží.

Logopedický asistent nevykonává logopedickou intervenci v plném rozsahu a vždy pracuje **pod vedením příslušného odborného pracovníka**. Významné uplatnění nachází v logopedických třídách podle § 16 odst. 9 školského zákona, kde působí pod vedením speciálního pedagoga či školského logopeda.

▶ Novelou účinnou od 1. 9. 2023 je školský logoped kodifikován jako pedagogický pracovník.

Kvalifikace školského logopeda a její zákonné podmínky

Aby se stal logoped ve školství plně kvalifikovaný, musí aktuálně úspěšně absolvovat pregraduální základ, čímž je myšlen **akreditovaný vysokoškolský magisterský studijní program** oboru speciální pedagogiky anebo logopedie, který je ale současně ukončený řádnou závěrečnou státní zkouškou z oboru logopedie i surdopedie. Následně je nezbytné doplnit kvalifikaci o navazující vzdělávání v podobě **tříletého studia pro přípravu školských logopedů**, tedy postgraduální povinné kvalifikační vzdělávání s obsahovým zaměřením na školskou logopedii. Bez povinného kvalifikačního vzdělání nemůže působit speciální pedagog na pozici školský logoped.

Specializovaná činnost speciálního pedagoga v oblasti školské logopedie byla v českém právním řádu zakotvena od **1. listopadu 2013**. Tento termín se stal součástí legislativy prostřednictvím vyhlášky č. 329/2013, kterou se mění vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění vyhlášky č. 412/2006 Sb., kde v § 9 odst. 1 se za písmeno d) vkládá nové písmeno e), které zní: „specializovaná činnost speciálního pedagoga v oblasti školské logopedie“.

Často zaznívá řada nepravd, co se týče kvalifikace školského logopeda, např. že se jedná o nově vytvořené postgraduální vzdělávání, ale není tomu tak. Nově, konkrétně od 1. 9. 2023, je toto vzdělávání „pouze“ povinně zakotveno v zákoně č. 183/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jako kvalifikační studium. Zákonně bylo uloženo, jakožto specializační, již mnohem dříve.

Tato vyhláška ustanovila „nezdravotnickou logopedickou péči“ jako součást výchovy a vzdělávání a umožnila speciálním pedagogům absolvovat **kvalifikační studium zaměřené na logopedii**, čímž se etablovala specializace v oblasti školské logopedie.

V souvislosti s uvedeným bychom rádi zdůraznili, že existence specializované činnosti speciálního pedagoga v oblasti školské logopedie je zákonně uložena již řadu let, byla tu tedy i před účinností poslední novelizace zákona o pedagogických pracovnících. Speciální pedagogové s úspěšným zakončením studia státní závěrečnou zkouškou z logopedie a surdopedie směli vykonávat činnost v oblasti školské logopedie

výhradně za předpokladu, že absolvovali úspěšně zmiňované specializační studium. V případě, že tomu tak nebylo, jednoduše již dříve **nesplňovali další předpoklad** odborné kvalifikace dle § 29 odst. 4 písm. b) citovaného zákona, a činnost v oblasti školské logopedie tak de facto vykonávali „na výjimku“ dle § 22 odst. 10 (dříve odst. 7) zmíněného zákona.

V případě, že má být odborná činnost speciálního pedagoga v oblasti školské logopedie vykonávána pedagogickým pracovníkem splňujícím předpoklad odborné kvalifikace podle § 3 odst. 1 písm. b) citovaného zákona, platí i nadále, že pro výkon činnosti v oblasti školské logopedie je nezbytné absolvovat studium pro přípravu školských logopedů (dříve studium k výkonu specializované činnosti speciálního pedagoga v oblasti školské logopedie).

Omyly a fakta o zákonu o pedagogických pracovnících

Novelou zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a změně některých zákonů, ve znění zákona č. 183/2023 Sb. s účinností od 1. 9. 2023, je v § 2 odst. 2 písm. e) finálně **kodifikován školský logoped** jakožto pedagogický pracovník. Kromě zaslouženého pojmenování pozice logopedů ve vzdělávací soustavě, primárně

poradenského směru, dochází tímto k přesnému, vyššímu uložení i nastavení kvalifikačních parametrů, které se ve znění § 18 a) a § 22) odst. 4 výše uvedeného zákona poměrně zpříšňují. Tímto dochází k povinnému uložení **nutných kvalifikačních parametrů** v podobě jasně stanovených pravidel na vzdělání školských logopedů.

Platnost absolvovaného vzdělání, tedy specializačního studia k výkonu specializované činnosti v oblasti školské logopedie, není a nebude novelou zákona o pedagogických pracovnících ani vyhlášky o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků dotčena. Toto vzdělání bude i **nadále plně uznáváno**.

Absolventi, kteří úspěšně dokončili specializační studium před nabytím účinnosti novely zákona, resp. ti, kteří do studia vstoupili ještě před účinností této novely, jsou v praxi považováni za plně kvalifikované pro výkon pozice školského logopeda. Tento závěr potvrzuje novela zákona o pedagogických pracovnících č. 563/2004 Sb., ve znění účinném od 1. 9. 2025.

V přechodných ustanoveních zákona č. 183/2023 Sb., čl. II, bod 6, je uvedeno: „Absolventi studia k výkonu specializované činnosti speciálního pedagoga v oblasti školské logopedie podle § 9 odst. 1 písm. e) vyhlášky č. 317/2005 Sb. se považují za absolventy studia pro přípravu školských logopedů podle

§ 22 odst. 4 zákona č. 563/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.“ Co to znamená v praxi pro školy a SPC?

Kvalifikační požadavky na školského logopeda – pro výkon povolání školského logopeda je nutné absolvovat dvě etapy vzdělávání:

- **pětileté akreditované vysokoškolské studium** se zaměřením na logopedii ukončené státní závěrečnou zkouškou z logopedie a surdopedie (pregraduální základ);
- **tříleté postgraduální kvalifikační studium** určené pro logopedy ve školství.

Častým omylem je tvrzení, že toto tříleté postgraduální studium bylo nově vytvořeno. To ovšem není pravda, neboť specializační studium se zaměřením na odbornou logopedii ve školství je v právních předpisech **zakotveno už od 1. 1. 2006** prostřednictvím vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, v § 9 odst. 1 písm. e).

Co je nového od 1. 9. 2023? Zákon č. 183/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., stanovuje toto studium výslovně jako **povinné kvalifikační studium**. Každý, kdo dokončil nebo zahájil specializační studium školské logopedie **před 1. 9. 2023**, je i po novele zákona automaticky považován za plně kvalifikovaného školského logopeda. Není nutné žádné dodatečné studium ani přezkušování. Ředitelé škol a vedoucí SPC se tedy mohou na tyto pracovníky spolehnout, že jejich kvalifikace

Časová osa – vývoj legislativy pro školské logopedy

2005

Zákon č. 563/2004 Sb. (účinnost od 1. 1. 2005) – specializační studium pro logopedy ve školství zakotveno v zákoně

2023

Zákon č. 183/2023 Sb. (účinnost od 1. 9. 2023) – studium stanoveno jako povinné kvalifikační

má **plnou právní kontinuitu a uznání**.

Vyhláška o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků

Prováděcím předpisem k zákonu č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, je vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému, ve znění vyhlášky č. 291/2023 Sb., která nabyla účinnosti dne **1. října 2023**. Tato novelizace v kontextu školské logopedie mění poměrně zásadně rámec dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, neboť původní specializační studium logopedů ve školství bylo explicitně uznáno za **následné povinné postgraduální studium** určené k přípravě školských logopedů podle § 6a vyhlášky č. 317/2005 Sb., ve znění vyhlášky č. 291/2023 Sb. Tento nově povinný studijní program **rozšiřuje odbornou kvalifikaci uchazečů**, zároveň dochází ke zvýšení délky i obsahového rozsahu vzdělávání.

Co je vlastně v kontextu školské logopedie klíčové podle § 6a vyhlášky č. 317/2005 Sb. (ve znění 291/2023 Sb.)?

■ Dochází k uložení **povinného postgraduálního specializačního studia**, již se nejedná o „pouhé“ rozšíření odbornosti, ale povinný kvalifikační parametr.

■ Dále je navýšen rozsah a tím i obsah vzdělávání, kdy minimální délka studia čítá **350 vyučovacích hodin**.

■ Studium pak musí být řádně zakončeno **obhajobou závěrečné písemné práce a ústní zkouškou** před zkušební komisí.

Nově nastavené postgraduální studium pro školské logopedy posiluje profesionalizaci této specializace. S délkou minimálně 350 vyučovacích hodin je zajištěna dostatečná míra teoretické i praktické výuky. Povinnost písemné práce a obhajoby garantuje odbornou úroveň kvalifikace. Tento krok potvrzuje, že logopedie ve školním prostředí je vnímána jako samostatný a náročný specializovaný obor. Zároveň je možné očekávat, že školští logopedi budou mít adekvátní kompetence pro práci s dětmi s narušenou komunikační schopností.

Novelizace poradenské vyhlášky

Od 1. 9. 2023 vstoupily v platnost změny zákona o pedagogických pracovnících, které legislativně ukotvily profesi školského logopeda. Na tyto změny navázala **novela**

poradenské vyhlášky účinná od 1. 3. 2025, která na systémové úrovni poprvé jasně vymezuje a odlišuje činnosti speciálního pedagoga a školského logopeda.

Vyhláška č. 46/2025 Sb., měnící vyhlášku č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních („poradenská vyhláška“):

- stanovuje **kompetence a náplň práce** školského logopeda působícího ve školách i ve speciálněpedagogických centrech;
- upravuje **standardní činnosti SPC**, která poskytují poradenství a intervenci žákům s vadami řeči, jazyka a komunikace;
- nově u školského logopeda **vymezuje logopedické poradenské služby**.

Příloha vyhlášky detailně popisuje činnosti školského logopeda a speciálního pedagoga jak ve školských poradenských zařízeních, tak v rámci školních poradenských pracovišť. Rozsah kompetencí a náplň práce se odvíjí od kvalifikace a místa působnosti jednotlivých odborníků.

Pro školského logopeda a speciálního pedagoga působícího ve speciálněpedagogickém centru logopedického typu (nebo v SPC poskytujícím logopedickou intervenci žákům s vadami řeči, jazyka a komunikace) je nadále závazná příloha č. 2, část II – Standardní činnosti speciální a logopedické. Odlišení činností školského logopeda podle místa působnosti je vymezeno i v dalších přílohách: pro práci ve škole v příloze č. 3, bod V (Standardní činnosti školského

logopeda) a pro SPC v příloze č. 4, bod V (Školský logoped ve speciálněpedagogickém centru). Příloha č. 4 zároveň v bodě II řeší činnosti speciálního pedagoga, který pracuje s žáky s vadami řeči pod metodickým vedením školského logopeda.

Platové ohodnocení dle skutečného obsahu práce

Platové zařazení:

- Školský logoped je od NV č. 167/2024 Sb. jasně definován v katalogu prací (11.–13. platová třída).
- V SPC je tedy financován jako **pedagogický pracovník – školský logoped**, obdobně jako speciální pedagog či psycholog.
- Plat je hrazen z prostředků na **platy pedagogických pracovníků poradenských zařízení**.

Pozice školského logopeda byla nově zahrnuta do katalogu prací na základě nařízení vlády č. 167/2024 Sb., které mění stávající nařízení č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě, a č. 302/2014 Sb., o katalogu správních činností. Tento legislativní předpis stanovuje zařazení jednotlivých povolání do **platových tříd** podle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti vykonávané práce. Do části A 2, dílu 2.16, byl doplněn nový záznam pod označením „**2. 16. 09 ŠKOLSKÝ LOGOPED**“. Tím byla tato profese oficiálně vymezena v rámci veřejného sektoru včetně stanovení platového zařazení a rámcového popisu činností.

Školský logoped může být zařazen do **platové třídy 11–13**. Rozhodnutí závisí na konkrétních nárocích

práce, zejména na rozsahu metodické, diagnostické, koordinační a interdisciplinární činnosti – tyto činnosti mohou odůvodnit zařazení do vyšší třídy. Na metodickém portálu MŠMT by měl být k dispozici Metodický výklad k odměňování pedagogických pracovníků, jenž by měl být aktuální k 31. 1. 2024. Tento dokument by měl usnadnit ředitelům a vedení škol orientaci v odměňování a při zařazování zaměstnanců podle katalogu prací. V tomto dokumentu ještě chybí explicitně specifikace přímo pro školského logopeda, ale **vykresluje obecné principy**, které lze na školského logopeda následně vztáhnout.

Aktuální změny (2025–2026)

Novela školského zákona z července 2025 (účinná od 1. 1. 2026) zakotvuje systémové financování psychologů a speciálních pedagogů **přímo ze státního rozpočtu**. V SPC jsou již nyní psychologové, speciální pedagogové i školští logopedi financováni ze stejných prostředků na přímé výdaje na vzdělávání. Předpokládá se proto, že financování logopedů v SPC bude i nadále probíhat stejným způsobem jako u ostatních odborných pracovníků SPC, přičemž novela sleduje cíl posílit stabilitu a jistotu celého systému.

Novela školského zákona stanovuje, že financování školských poradenských zařízení bude realizováno formou centrálních normativů ze státního rozpočtu; tento systém je uváděn **ve dvou fázích** – přechodné období od 1. ledna 2026 do 31. prosince 2026 a plná účinnost od 1. ledna 2027.

Výkon specializovaných činností školského logopeda je zákonem **vázán na odbornou kvalifikaci**, kterou musí každý školský logoped naplnit. Pozice školského logopeda s sebou nese ale také **přesně definované kompetence** a z nich plynoucí odpovědnost.

Samotné označení profese školský logoped náleží výhradně rezortu školství. Tento pojem se vztahuje pouze na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb (§ 1 odst. 2 zákona o pedagogických pracovnících). Termín „školský logoped“ se proto nevztahuje na soukromé poskytovatele služeb. Nelze jej tedy používat mimo oblast školství ani využívat pro podnikání či zřizování živnosti.

Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, od 1. 9. 2019 výslovně **vyloučilo logopedickou činnost** z možného výkonu na základě živnostenského oprávnění. Z toho vyplývá, že školský logoped může působit pouze v rámci svého pracovního úvazku ve škole nebo ve školském poradenském zařízení. Není možné kombinovat činnost školského logopeda ve školství se současným výkonem na živnost.

Autorka působí jako členka výkonného výboru Asociace logopedů ve školství, odborná asistentka Katedry speciální a inkluzivní pedagogiky MU Brno a krajský koordinátor logopedické péče.

ŠKOLNÍ RADAR

Přehled nejdůležitějších legislativních změn a aktuálních povinností ředitelů škol v ZÁŘÍ a ŘÍJNU 2025.

1. 9. účinnost **novely školského zákona** (zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání) Školský zákon prochází desítkami změn. Řadu z nich najdete již v předchozích vydáních Průvodce. Nejdůležitější z těch, které nabývají účinnosti již 1. 9., je zrušení odkladů školní docházky s dalekosáhlými důsledky pro základní i mateřské školy. Další změny budeme postupně rozebírat v aktuálním ročníku časopisu.

1. 9. účinnost **novely zákona o pedagogických pracovnících** (zákon č. 563/2004 Sb.)

Novela snižuje požadovanou úroveň znalosti českého jazyka podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky na úroveň B2 pro učitele druhého stupně základní školy a učitele všeobecněvzdělávacích předmětů středních škol. Dále upravuje kvalifikační předpoklady učitele druhého stupně základní školy a učitele střední školy a zavádí novou pozici sociální pedagog.

1. 9. účinnost **novely vyhlášky o předškolním vzdělávání a vyhlášky o základním vzdělávání** a některých náležitostech plnění povinné školní docházky (vyhláška č. 14/2005 Sb. a vyhláška č. 48/2005 Sb.)

Jazyková podpora má být nově poskytována také českým občanům, kteří mají obdobné potřeby k začlenění jako cizinci.

1. 9. účinnost **vyhlášky o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů** (č. 64/2005 Sb.)

Novelizace vyhlášky mění lhůtu a náležitosti pro zápis do knihy úrazů.

1. 10. účinnost **zákona o dávkách státní sociální pomoci** (č. 151/2025 Sb.)

Nový zákon zavádí tzv. superdávku státní sociální pomoci. Pokud je zákonný zástupce dítěte či žáka příjemcem této dávky, lze mu snížit úplatu za předškolní vzdělávání / vzdělávání ve školní družině a školním klubu či jej od úplaty osvobodit.

Podrobnosti naleznete na stránkách edu.gov.cz/dokumenty/skolska-legislativa/.

ZÁŘÍ 2025

1. 9.	Zahájení vyučování ve školním roce 2025/2026
1.–30. 9.	Závěrečná zkouška – konání opravných a náhradních zkoušek
1.–5. 9.	Maturitní zkouška – podzimní zkušební období, společná část – didaktické testy
do 8. 9.	Maturitní zkouška – vypsání témat komplexních profilových prací pro jarní zkušební období
1.–20. 9.	Maturitní zkouška – podzimní zkušební období – profilová část maturitní zkoušky
do 10. 9.	Maturitní zkouška – zpřístupnění výsledků didaktických testů ředitelům škol (nutno předat žákům nejpozději následující pracovní den)
30. 9.	Zahájení podzimního sběru dat ze školních matrik (matrika.msmt.cz/matrikas/)
do 30. 9.	Podání žádosti o přezkoumání didaktického testu
do 30. 9.	Podání žádosti o zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku škol (nově bez povinnosti dokládat stanovisko orgánu ochrany veřejného zdraví.)

ŘÍJEN 2025

do 10. 10.	Podle stavu k 30. 9. odevzdat výkazy: S4 01 o mateřské a základní škole při zdravotnickém zařízení S4c 01 o přípravné třídě základní školy a přípravném stupni základní školy speciální R13-01 o ředitelství škol S18-01 o jazykové škole S24-01 o základní umělecké škole M 1 Výkaz o mateřské škole Z 33-01 o speciálněpedagogickém centru	M 3 Výkaz o základní škole M 4c Výkaz o přípravné třídě základní školy a o přípravném stupni základní školy speciální M 8 Výkaz o střední škole M 9 Výkaz o konzervatoři Z 24-01 o pedagogicko-psychologické poradně Z 27-01 o středisku praktického vyučování Z 34-01 o středisku výchovné péče
do 10. 10.	Podání žádosti o přezkoumání zkoušek profilové části	
do 15. 10.	Odevzdat výkazy P1c-01 a P1-04 (za 1.–3. Q)	
do 15. 10.	Předložit školské radě ke schválení výroční zprávu o činnosti školy	
27. a 29. 10.	Podzimní prázdniny	

Doporučená školení:

Máme vzdělávací akce přesně pro vás.

Více informací a možnost přihlásit se najdete na webových stránkách: forum-media.cz nebo eduardo.online/kategorie-produktu/skolstvi/.

Doporučujeme též využít naše školení na míru a v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků **proškolit celý sbor**. Vyberte si vhodné téma na stránkách skoleninaklic.cz.

Vyhláška o školních úrazech: Novinky od 1. září 2025 ▼

S novým školním rokem vás kromě řady jiných legislativních novinek ve školství čekají také změny týkající se školních úrazů. Ty jsou účinné už od 1. září tohoto roku, připraven je také nový formulář pro evidenci úrazů, který bude účinný od 1. září 2026.

Mgr. Bc. Lucie Obrovská, Ph.D.

Nejprve připomeňme, že v zákoně ani související vyhlášce neexistuje definice školního úrazu. V tomto se s novelou nic nemění – přesné vymezení a znaky školního úrazu tedy nemáme ani nadále. V ustanovení § 29 odst. 3 školského zákona se pouze uvádí, že školy a školská zařízení jsou povinny **vést evidenci úrazů** dětí, žáků a studentů, k nimž došlo při činnostech školy uvedených v odstavci druhém. Přitom odstavec druhý zmiňuje nejen vzdělávání a s ním přímo související činnosti školy, ale také **poskytování školských služeb**. To znamená, že například i ve školní jídelně při stravování může dojít k úrazu, který je chápán jako školní úraz.

Evidence úrazů znamená, že školy a školská zařízení musejí v případě úrazu:

- **vyhotovit** záznam o úrazu;
- **zaslat záznam** o úrazu stanoveným orgánům a institucím.

Další pojednání o znacích školního úrazu pak nalezneme v souvisej-

cím **metodickém pokynu MŠMT** týkajícím se zajištění bezpečnosti ve školách. Podle něj je školní úraz takový, který se stal žákům při vzdělávání nebo s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb. Jedná se tedy zejména o úrazy žáků na vycházkách, výletech, zájezdech, putováních, exkurzích, při koupání, při výuce plavání a lyžařském výcviku, sportovních a turistických kurzech, zahraničních výletech, při účasti na soutěžích a přehlídkách.

Pokud bychom chtěli využít negativní výčet, naopak nebude školním úrazem úraz, který se žákům stane:

- na cestě do školy a zpět;
- na cestě na místo, jež bylo určeno jako shromaždiště mimo prostory školy při akcích konaných mimo školy, nebo po cestě z něj.

Ministerstvo pro splnění bližších souvisejících povinností přijalo vyhlášku č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů. Ta nyní

Vyhláška stanoví způsob evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, jimž se záznam o úrazu zasílá.

nabývá určitých změn. Které jsou ty nejpodstatnější?

Povinnost evidence – časové hledisko a komu co hlásíme

Hlavní novinkou je, že pokud se stane školní úraz a učitel se o tom dozví, je třeba provést evidenci v knize úrazů nejpozději **do konce následujícího vyučovacího dne**. Pokud se dítě zraní a uvede to učitel například o velké přestávce ve středu 3. září, pak je třeba zápis provést do konce čtvrtka 4. září. To je změna oproti předchozímu stavu, kdy se měl úraz evidovat **do 24 hodin** od zjištění školy, že úraz nastal.

► I ve školní jídelně může dojít ke zranění, které se chápe jako školní úraz.

Další situací je mimoškolní, delší akce. V takovém případě se délka lhůty pro vypracování zápisu prodlužuje na **konec dne následujícího po konci dané akce**. Pokud jde tedy o výlet končící 4. září, pak se záznam musí provést do 5. září včetně.

Z časového hlediska je dále podstatné, že související záznamy se musejí zaslat do 5. dne následujícího měsíce:

■ **České školní inspekci** (záznam se posílá ČŠI elektronicky, prostřednictvím jejího www systému, postačí nově požadované údaje – jméno a příjmení osob, nikoliv podpisy);

■ **zdravotní pojišťovně;**

■ v případě smrtelného úrazu se vše hlásí také **zřizovateli školy a policii;**

■ v případě méně závažných úrazů je třeba zaslat potřebnou dokumentaci **zřizovateli školy**, pokud o ni požádá;

■ při podezření na **spáchání trestného činu nebo přestupku** je třeba vše hlásit policii;

■ **zákonné zástupce** je třeba informovat vždy neprodleně.

Které úrazy zapisovat?

Nově se také **rozšiřuje okruh úrazů**, které jsou povinně zapisovány. Kromě úrazů s navazující nepřítomností alespoň dva po sobě jdoucí dny a úrazů smrtelných se také bude zapisovat úraz, u něž je pravděpodobný vznik nároku na náhradu:

■ za bolest nebo

■ za ztížení společenského uplatnění způsobeného tímto úrazem.

Samozřejmě může vyvstávat otázka, v jakém případě dochází k pravděpodobnému vzniku nároku na náhradu za bolest. Mezi typické situace, jež nastaly vnějším vlivem na akci školy a pod dohledem zaměstnanců školy, žák si je nezpůsobil nutně vlastní neopatrností a současně jsou poměrně vážné, patří například:

■ zlomenina končetiny při hodině tělesné výchovy;

■ zranění oka při chemickém pokusu;

■ otřes mozku při pádu ze schodů;
■ vymknutý kotník způsobený při aktivitě na školním výletě.

Jde však jen o příklady, jak víme, život umí být velmi pestrý.

Které údaje a jak zapisujeme?

Vždy v takové situaci musíme zapsat:

■ evidenční/pořadové číslo úrazu;

■ jméno a příjmení zraněného;

■ popis úrazu;

■ popis události, okolností, při nichž došlo k úrazu, kde a kdy k úrazu došlo;

■ zda a kým došlo k ošetření;

■ jméno a příjmení toho zaměstnance, který provedl zápis;

■ u dalších osob zapojených do evidence (typicky zraněný žák, zákonný zástupce) se nově nevyžaduje v záznamu podpis, postačí pouze uvedení jména a příjmení.

Nový vzor záznamu

Podstatnou je také příloha uvedeně vyhlášky s účinností od září 2026, protože uvádí nový vzor (formulář) pro zápis úrazu. Můžete si jej stáhnout na portálu.

Stáhněte si na portálu [Pruvodce-reditele.cz](https://pruvodce-reditele.cz) celé znění novely i nový formulář pro zápis úrazu.

Pokud potřebujete detailní informace ohledně úrazů, doporučujeme načíst uvedenou novelu. Jde o novelizaci č. 150/2025 Sb., která mění vyhlášku č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů.

Autorka pracuje mj. jako právnička v Kanceláři veřejného ochránce práv.

Pokud ke školnímu úrazu došlo při praktickém vyučování žáků na střední škole nebo při praktické přípravě studentů vyšších odborných škol, je třeba informovat příslušný inspektorát práce. To jsou často činnosti, při nichž vyvstává poměrně vysoké riziko úrazů.

Přinášíme odpovědi odborníků na vaše dotazy ze školní praxe ▼

 Mimo provozní dobu naší mateřské školy jsme s dětmi pořádali besídku pro rodiče. Jak tuto pracovní dobu správně vykázat pedagogickým pracovníkům? Je to přesčas?

Ustanovení § 78 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, definuje práci přesčas jako práci konanou zaměstnancem **na příkaz zaměstnavatele** nebo s jeho souhlasem nad stanovenou týdenní pracovní dobu vyplývající z předem stanoveného rozvržení pracovní doby a konanou mimo rámec rozvrhu pracovních směn. Pokud besídka byla konána na příkaz zaměstnavatele nad stanovenou týdenní pracovní dobu **mimo rámec rozvrhu** pracovních směn, jedná se o práci přesčas.

 Když ředitelka školy na rok dopředu stanoví termíny pedagogických porad a zaměstnankyně se nedostaví z toho důvodu, že v daný den nemá plánovanou směnu/výuku, má právo se porady nezúčastnit?

Rozvrh pracovních směn není totéž jako organizace školního roku. Organizace školního roku je podkladem pro rozepsání pracovní doby do pracovních směn zaměstnanců. Rozepsání pracovní doby do pracovních směn má zaměstnanec **obdržet písemně**.

Pokud má zaměstnankyně rozepsanou pracovní dobu do pracovních směn tak, že ten den, kdy je pedagogická porada, nepracuje, tzn. nemá na ten den naplánovanou nejen přímou pedagogickou činnost, ale ani práce související s přímou pedagogickou činností (když má například kratší než týdenní pracovní dobu), pak se porady nemusí zúčastnit.

Aby zaměstnankyně měla povinnost se porady zúčastnit, musela by ředitelka provést **změnu rozpisu pracovních směn**, opět písemně, a to nejméně **dva týdny předem**. Pokud zaměstnankyně měla ten den vykonávat práce související, pak by se porady měla účastnit.

 Přerušuje se rozvržení odpolední pracovní doby při placených kroužcích?

Pokud učitel na základě dalšího pracovněprávního vztahu dělá **vychovatele či pedagoga volného času**, vede kroužek, je třeba mu rozepsat jak dobu, kdy učí jako učitel, tak dobu, kdy vede kroužek. Vedení kroužku přerušuje výkon práce učitele. To znamená, že pokud přerušení dosáhne délky **alespoň dvou hodin**, pak dochází k rozdělení směny a nároku na příplatek za rozdělenou směnu.

Dotazy zodpověděla JUDr. Hana Poláková, školská právnička.

VYUŽIJTE NAŠI BEZPLATNOU PORADNU I VY!

Napište nám svůj dotaz na adresu **PruvodceSV@forum-media.cz**. Již v příštím čísle můžeme vyřešit váš problém.

Změny v maturitních zkouškách

Co byste rozhodně měli vědět o novinkách v maturitních zkouškách, jež jsou účinné od 1. září 2025? Pozor, na některé úkony mají ředitelé škol i maturanti už jen pár dnů. V legislativním minikurzu přinášíme jejich přehled. Na co počátkem září nesmíte zapomenout v případě, že chcete dát studentům možnost nahradit maturitní zkoušku komplexní profilovou prací?

Komplexní profilová práce (KPP)

Povinnosti ředitele

- ✓ Ředitel školy vypisuje témata KPP – pro jaro 2026 už do 8. září (další roky do 15. června).
- ✓ Ředitel školy určí, které předměty KPP zahrnuje.
- ✓ Ředitel školy stanovuje témata.
- ✓ Téma musí být předjednáno se zaměstnavatelem – uzavírá se s ním smlouva, jež musí splňovat zákonné náležitosti.
- ✓ Témat musí být minimálně tolik, kolik je pro daný rok maturantů.
- ✓ Ředitel školy stanoví, jakým způsobem se budou témata jednotlivým maturantům přiřazovat v případě, že má o některá z nich zájem více studentů (Kdo dřív přijde? Los?).
- ✓ Ředitel školy určí vedoucího práce – pro jaro 2026 už do 8. září (další roky do 15. června). Oponenta KPP stačí určit nejpozději až dva měsíce před obhajobou.

Povinnosti maturanta

- ✓ Student může dát řediteli podnět k vypsání konkrétního tématu KPP.
- ✓ Student se k vypracování KPP přihlásí (prostřednictvím zvláštního vzoru přihlášky) do 15. září.

Studentova přihláška ke KPP není definitivní! Do 1. prosince má možnost ji vzít zpět a přihlásit se k běžné maturitní zkoušce. Proto je lepší činnost u zaměstnavatele zahájit až po tomto datu.

Čerstvá novela školského zákona: Přínosy i rizika očima ředitelky ZŠ ▼

Novela školského zákona přináší téměř 50 okruhů opatření, která mění různé oblasti vzdělávacího systému. Mnohé změny reagují na dlouhodobě známé potřeby praxe, řada opatření byla pilotována a osvědčila se. Mgr. Natálie Jaššová, ředitelka ZŠ a MŠ v Budišově nad Budišovkou, neváhala vystoupit na červencovém jednání školského výboru Senátu ČR s apelem na podporu schválení této novely. Co ji k tomu vedlo? A jaké jsou přínosy i rizika konkrétních změn?

Mgr. Natálie Jaššová

Paní ředitelko, vy osobně jste se zapojovala do podpory schválení novely školského zákona po celou dobu legislativního procesu. Jaké aktivity to byly?

Na podzim roku 2024 jsem iniciovala otevřený dopis na **podporu sociálních pedagogů**. Považovala jsem za důležité upozornit na jejich nedostatečné financování a zajistit, aby stát pro tuto pozici našel stabilní finanční zdroje. Tento dopis, který se mi podařilo rozšířit v podstatě po celé republice, mě přivedl do povědomí organizací podporujících novelu školského zákona.

Od té doby jsem se aktivně zapojila do oslovování ředitelů škol, zástupců vzdělávací sféry i politiků a prostřednictvím mailingů a osobních setkání jsem upozorňovala na **přínosy i možná rizika novely**. Účastnila jsem se kulatých stolů v Poslanecké sněmovně a nakonec i jednání školského výboru Senátu ČR. Díky spolupráci s neziskovými organizacemi a advokační skupinou se nám podařilo dosáhnout cíle – novela byla schválena.

Jednou z významných změn je indexové financování škol. V čem vidíte hlavní přínos této změny?

Pokud budu optimista, věřím, že díky náročnějším podmínkám, v nichž pracují tzv. **indexované školy** –

tedy školy s vyšším podílem žáků ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí, s vyšším zastoupením žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, cizinců apod., se jim dostane od státu cíleně více finančních prostředků. Data, která si ministerstvo zmonitoruje, by měla být podkladem pro **přidělení financí na podpůrné pozice** (sociální pedagog, speciální pedagog, školní psycholog) nebo na **navýšení jejich úvazků**, stejně jako na nákup pomůcek, hrazení obědů, dopravy či jiných nákladů spojených se vzděláváním.

To je ale optimistická vize. Samotný paragraf 161, který se financováním zabývá, zatím neříká, kolik a jakým školám peníze skutečně půjdou. Věřím, že už na začátku podzimu poskytne MŠMT školám z národního prostředí konkrétní informace, aby ředitelé mohli tyto prostředky smysluplně využít – například právě na zajištění podpůrných profesí nebo materiálního zázemí.

Podstatné je, že ministerstvo tímto paragrafem uznalo realitu: ne všechny školy mají stejné podmínky pro vzdělávání všech dětí. Rodinné zázemí má na výsledky žáků obrovský vliv, a pokud škola působí v prostředí s vysokou nezaměstnaností, velkým počtem cizinců a výraznou heterogenitou tříd, nemůžeme od

ní očekávat stejné výsledky jako od školy s homogennější skladbou žáků. Je správné, že ministerstvo toto zohledňuje a snaží se dát těmto školám do ruky **nástroje, jak rozdíly vyrovnávat.**

Sociální pedagog je nově definován jako pedagogický pracovník. Ve vaší škole máte s touto pozicí velmi dobré zkušenosti. Můžete uvést konkrétní příklady, kdy tento odborník pomáhá žákovi, pedagogovi nebo rodině?

U nás působí sociální pedagog od roku 2022 a už si neumíme práci školy bez této pozice představit. Je skutečným mostem mezi školou a rodinou – předává informace o situaci dítěte doma a zároveň rodičům vysvětluje, jak mohou své dítě podpořit ve vzdělávání. Sociální pedagog se u nás věnuje i **zajišťování hmotné pomoci** – organizuje školní „šatník“ s obléčením za symbolické částky, zprostředkovává podporu z nadací a programů.

Vedle práce přímo s žáky a rodinami má sociální pedagog i významnou roli v komunikaci s tzv. třetími stranami – odbory školství, sociálně-právní ochrany dětí, policií, soudy či odborníky (speciální pedagogové, psychologové, etopedi). Převádí tak velkou část administrativy a agendy z učitelů a zároveň zajišťuje rodinám odbornou i preventivní podporu. Neméně důležitá je i jeho činnost ve školním poradenském pracovišti, kde působí také jako kariérový poradce.

Další novinkou je financování školních psychologů a speciálních pedagogů ze státního rozpočtu. Proč jsou tyto podpůrné pozice ve školách potřeba?

Není to tak, že by tito odborníci byli pro školy úplnou novinkou – na mnoha školách, včetně té naší, působí už několik let. Nové je to, že jejich činnost bude nyní financována **přímo ze státního rozpočtu**. Nebudeme se tedy muset spoléhat na granty nebo dočasné projekty, které financování těchto profesí zajišťovaly dříve.

Činnost těchto odborníků je nenahraditelná. Žáci tráví ve škole velkou část svého dne, ale nepřicházejí

s „čistou hlavou“ – přinášejí si s sebou starosti z domova, z vrstevnických skupin, ale i z prostředí sociálních sítí. Někdy jde o traumata, jindy o otázky, na které si neumějí odpovědět. Školní psycholog nebo speciální pedagog je tu proto, aby působil preventivně, poskytl podporu a umožnil žákům soustředit se na výuku. Myslím si, že každá škola, která chce být opravdu **funkční a bezpečná**, by měla odbornou pomoc v této podobě zajistit.

Úprava institutu školské právnické osoby umožní snadnější meziobecní zřizování škol. Některé obce argumentují řadou výhod, jinde se bojí rušení škol, zejména v malých obcích. Jak tuto úpravu vnímáte vy?

Nový paragraf 179a byl během legislativního procesu jedním z poměrně často diskutovaných bodů. Podle nové úpravy má škola, která má méně než 180 žáků po dobu tří let (ke dni 30. září), zaniknout jako samostatná školská právnická osoba – pokud ji zřizovatel do té doby nesloučí s jinou školou – prostě dojde k tzv. **výmazu ze školského rejstříku**. Toto pravidlo platí i napříč mateřskými, základními a středními školami, které zřizuje jeden zřizovatel. Neplatí to pro školu, která je jedinou organizací v daném místě – ta bude fungovat i při nižším počtu žáků/dětí.

Přirozeně se objevily obavy, že vzniknou příliš velké školy, jejichž řízení bude pro ředitele extrémně náročné. Na druhou stranu, cílem této změny je **zvýšit efektivitu sítě škol**. V současnosti má i malá mateřská škola se 60 dětmi stejné zákonné povinnosti jako ředitel velkého školského „kolosu“, což je administrativně velmi zatěžující. Slučování by mohlo vést k lepšímu využití lidských zdrojů – včetně většího počtu uchazečů o pozice ředitelů.

Klíčové ale je, že rozhodování zůstává na zřizovateli, který zná potřeby svého území a musí nastavit síť škol tak, aby co nejlépe sloužila dětem i obci. Novela také otevírá **cestu pro tzv. svazkové školy**, které mohou společně zřizovat menší obce. To vnímám jako velkou výhodu – místo několika malých škol s náročnou správou mohou obce sdílet **jednu kvalitně vybavenou školu** a společně ji efektivně řídit.

V čem vidíte největší přínos systémového ukotvení provázejícího učitele?

Školy získají **finanční podporu** na tuto pozici, což je motivace i pro stávající provázející učitele, aby se novým kolegům věnovali systematicky. V pedagogickém sboru tak vzniká odborník, o kterého se může opřít i vedení školy – má potřebné vzdělání a dokáže zajistit kvalitní start a další profesní růst nového učitele. Pro vedení školy je to **velká úleva**, protože ví, že o adaptační proces je postaráno a že nový kolega nebude na začátku na nic sám.

Které další změny novely jsou z vašeho pohledu důležité pro zlepšení kvality vzdělávání a školských služeb?

Za velmi důležitou považuji úpravu týkající se **vymezení školských obvodů** a určování **spádovosti škol**. Ano, je pravda, že tato povinnost přináší obcím určité administrativní břemeno, ale kdo jiný než obec by měl mít skutečný zájem na kvalitním a rovném vzdělávání dětí, žáků či studentů ve svém obvodu?

Podle mého názoru je to krok správným směrem, který může **omezit tzv. zápisovou turistiku**. Zároveň pomůže zajistit, aby prostředky určené na vzdělávání opravdu doputovaly k dětem a žákům, kteří se vzdělávají na území dané obce. To má přímou souvislost i s **rozpočtovým určením daní** (RUD), o kterém se v novele také hovoří. Tento princip je zakotven v paragrafu 178 novely.

Podstatným krokem je také nová povinnost škol zveřejňovat své vzdělávací programy a vybrané dokumenty přímo na webu školy. Mizí tak zastaralé ustanovení, že je možné do těchto dokumentů pouze nahlížet a pořizovat kopie v budově školy. Tato změna zvyšuje transparentnost a dostupnost informací pro rodiče, žáky i veřejnost a odpovídá dnešním standardům komunikace.

Za zmínku stojí samozřejmě i paragrafy, které se týkají konkurzů ředitelů škol, České školní inspekce nebo školské rady. Nedomnívám se – a z procesu je to zřejmé – že by tyto kroky měly přinést problémy či komplikace.

► Školní psycholog nebo speciální pedagog působí preventivně, poskytuje podporu a umožňuje žákům soustředit se na výuku.

Velký rozruch kolem novely způsobil převod financování nepedagogických pozic na obce. Jakým způsobem se tato změna promítne do komunikace konkrétně s vaším zřizovatelem?

Přiznám se, že jsem na začátku neměla na tento krok jasný názor. Diskuse se zpočátku vedla hlavně o termínu účinnosti – původně měl být od 1. září 2025, nakonec se posunul na 1. ledna 2026. Tento bod se navíc dostal do **přímé konfrontace** s pozitivními změnami novely, například podporou psychologů či sociálních pedagogů. Média to někdy zjednodušeně prezentovala jako „uklízečky versus psychologové“ – tedy tak, že pokud podpoříme novelu školského zákona a financování odborných podpůrných profesí, „zaklekneme“ tím úplně na uklízečky, kuchařky a další provozní personál, protože jejich financování už nebude v gesci státu. To je ale podle mě velmi zkreslené a zjednodušující pojetí problému.

Obce i kraje byly původně proti, hlavně proto, že nebylo jasné, s jakým objemem peněz budou moci počítat. Ani dnes není situace stoprocentně jistá – financování se odvíjí od výběru daní a rozpočtového určení daní, do kterého mají prostředky na nepedagogické pracovníky i ONIV směřovat.

Na druhou stranu platí, že zřizovatel by měl mít zájem, aby jeho školy **fungovaly optimálně**. Musí zajistit, aby se ředitel mohl věnovat pedagogickému vedení a učitelé výuce, nikoliv řešení provozních problémů. A to znamená mít spolehlivé a **dobře zaplacené nepedagogické pracovníky**.

Co se týče mé zkušenosti, náš zřizovatel je vstřícný, chápavý a vždy nás podpoří – říkám to s úsměvem, ale vážně: pokud máme jasný plán, cíl a dokážeme ho dobře vysvětlit, nikdy jsem se nesetkala s nepochopením, přestože jsme malá obec.

Zmínila jste ONIV – jejich převod na zřizovatele je také vnímán jako problémový. Kde vidíte rizika tohoto rozhodnutí?

ONIV – tedy ostatní neinvestiční výdaje – jsou pro chod školy důležité. Nejde o částku zanedbatelnou, ale ani o rozpočet, který by byl stěžejní. U nás je používáme například na financování plavání, dále na učebnice a pomůcky a významnou položkou je i další vzdělávání pedagogů – pro představu: v roce 2024 tato částka činila 355 tisíc Kč.

Obava nyní spočívá v tom, že po převedení ONIV na zřizovatele – protože se formálně jedná o financování nepedagogické práce – nebudou některé obce ochotny nebo schopny školám tyto prostředky poskytovat v dostatečné výši. Na MŠMT zaznívá, že by potřeba těchto prostředků měla být se zřizovatelem jasně komunikována a že se nejedná o „peníze navíc“, ale o nutné finance pro zajištění kvalitní výuky a rozvoje školy. Hovoří se také o možnosti stanovit sazbu na žáka, ale není jasné, zda tento princip zřizovatelé skutečně přijmou.

Druhým důležitým bodem je, že ONIV se týkají i podpůrných opatření – včetně kompenzačních pomůcek, které mohou být finančně velmi náročné. Jde o vybavení v řádech stovek či tisíců korun, ale i o úpravy za statisíce, například bezbariérové přístupy. Mnoho škol má sice tyto přístupy vybudované díky dřívějším investičním projektům, ale mohou nastat nové potřeby a tím i nové náklady. A tady už záleží **na postoji zřizovatele** – jeho přístup nemusí být vždy vstřícný. Pokud ředitel na kompenzační pomůcky finance neсеžene, není možné dítě s touto potřebou plnohodnotně vzdělávat.

► **Vymezení školských obvodů a spádovosti může omezit tzv. zápisovou turistiku.**

Takže ano, stojíme jako ředitelé před určitou nejistotou. Na druhou stranu už brzy budeme se zřizovateli řešit rozpočty na příští rok a tuto kapitolu do nich můžeme zahrnout. Úspěch pak bude záviset na tom, jak dokážeme potřebu ONIV zřizovatelům **vysvětlit a obhájit**.

Co byste popřála pedagogům, abyste podpořila jejich práci?

Přeji jim především osobní spokojenost – ale takovou, která je stále vede k hledání nových cest a zlepšování vlastní práce. Přeji jim vstřícné vedení škol, které bude mít čas a pochopení pro jejich nápady a záměry, a dostatek inspirace, jež jejich práci obohatí a zpestří. Přála bych jim také spolupráci s rodiči založenou na **vzájemném naslouchání a respektu**. A doporučila bych jim, aby ke kritickým hlasům zvenčí přistupovali s odstupem – vnímali je spíše jako reflexi systému než osobní útok. Mnohé tyto názory vycházejí z předchozích zkušeností lidí, kteří sami ve škole nezažili úspěch nebo podporu. A úplně na závěr – věnujte svou energii spíš **inspirativním podnětům a pozitivním příkladům** než čtení diskusí pod články o školství. To vás posune dál a dodá sílu do každodenní práce.

Mgr. Natálie Jaššová je od srpna 2017 ředitelkou ZŠ Budišov nad Budišovkou. Své zaměstnance i svou filozofii řízení školy se snaží vést cestou vědomí, že škola není pouze místem pro předávání informací, ale zejména místem formování. Dbá na podporující přístup, který v maximálně možné míře cílí na rozvoj kompetencí všech žáků. Od školního roku 2022/2023 se do rozvoje organizace snaží více zapojovat všechny pracovníky, vyjma provozních zaměstnanců. Společně stvořili Strategii rozvoje školy pro období let 2023 až 2028 a otevírají se novým cestám a metodám, kterými by chtěli vyučování směřovat k cílům, jež z vize školy vyplývají.

Rozhovor vedla Mgr. Věra Havlíková, redaktorka časopisu Průvodce ředitele školy.

Wellbeingový plán 2025/2026: Praktický návod, jak pečovat o pohodu žáků i sebe samých ▼

Mgr. Tereza Vicherková

V posledních letech se pojem wellbeing stal nedílnou součástí vzdělávání. Nejedná se však pouze o trend, ale o systematickou snahu vytvářet ve škole prostředí, kde se žáci i pedagogové cítí příjemně, v bezpečí, mohou se realizovat a jsou podporováni v mnoha různých oblastech. V prvním článku zbrusu nové rubriky vám přinášíme wellbeingový plán na celý školní rok, který učitelům i ředitelům pomůže začlenit do výuky nejrozličnější aktivity, jež pozitivní klima ve škole podporují.

Plán má sloužit především jako inspirace a školy si tak aktivity a tipy mohou upravit podle věku žáků či možností konkrétní školy.

Září – Bezpečný start

Září aneb začátek školního roku. Nové začátky, seznamování, adaptace a nastavování pravidel. Pro většinu žáků může být návrat do školních lavic **stresujícím zážitkem**, obzvlášť pokud je čeká nová etapa nebo například nový kolektiv.

Náplň měsíce:

- **Seznamovací hry a aktivity** – vědomě naplánovat nejen první hodiny, ale i průběžně celý měsíc, aby se vztahy stihly upevnit. Skupinové úkoly, aktivity ve dvojicích, krátké kreativní činnosti. Výbornou volbou je i výlet s adaptačním programem, pokud se jedná např. o kompletně nové žáky, přechod na jiný stupeň nebo nový kolektiv.
- **Tvorba třídních pravidel** – nechat žáky, aby spolupracovali, společně vymysleli a sepsali několik pravidel, která se ve třídě budou dodržovat a pomohou jim

tak cítit se bezpečněji. Následně pak pravidla vystavit ve třídě.

- **Společný brainstorming** – jednu vyučovací hodinu na začátku věnovat očekáváním: „Co potřebuji, abych se tu cítil dobře? Jak můžeme podpořit jeden druhého? Co nás tento školní rok čeká?“

Tip pro učitele

Začátek školního roku bývá hektický, věnujte si čas na nastavení rovnováhy mezi prací a osobním životem. Udělat si chvíli pro sebe je stejně důležité jako příprava na výuku.

Říjen – Psychohygiena a duševní zdraví

V říjnu už mají jednotlivé třídy zaběhlejší režim, což dává prostor pro otevření **tématu duševní pohody**.

Náplň měsíce:

- **Kruh sdílení** – na začátku a konci každého měsíce zkusit zařadit sdílení v kruhu. Dát prostor žákům se podělit o své poci-

ty, očekávání na následující měsíc či dojmy a úspěchy z měsíce uplynulého. Zvyšuje to důvěru a empatii jak mezi dětmi navzájem, tak i mezi žáky a učitelem.

■ **Krátké relaxační techniky** – dechová cvičení, 2–3 minuty ticha či vizualizace na začátku nebo konci hodiny.

■ **Projekt „Jak být v pohodě“** – každý žák si zpracuje seznam věcí, které mu pomáhají zvládat stres. Vzniklé plakáty se následně mohou vyvěsit ve třídě a posloužit jako inspirace.

■ **Světový den duševního zdraví** – diskuze o tom, co nám pomáhá, když jsme smutní, relaxační cvičení ve třídě.

Tip pro učitele

Zkuste zařadit techniku „worry time“ – místo neustálého přemítání a přemýšlení si vyhradte 15 minut, kdy si své aktuální starosti zapíšete a budete nad nimi přemýšlet. Po uplynutí časového úseku se k nim však už vracet nebudete. Zbytek dne nechte mysl volnější.

Listopad – Spolupráce a týmová soudržnost

S podzimní únavou a kratšími dny jde ruku v ruce i splín a vyšší úroveň podrážděnosti. Vhodná je tedy snaha o **zvýšení dobré nálady** a vzájemné spolupráce ve třídě.

Náplň měsíce:

■ **Kruh sdílení** – na začátku a konci každého měsíce zkusit zařadit sdílení v kruhu. Dát prostor žákům se podělit o své pocity, očekávání na následující měsíc či dojmy a úspěchy z měsíce uplynulého.

kům se podělit o své pocity, očekávání na následující měsíc či dojmy a úspěchy z měsíce uplynulého. Zvyšuje to důvěru a empatii jak mezi dětmi navzájem, tak i mezi žáky a učitelem.

■ **Týmové projekty** – zadání, které vyžaduje spolupráci všech členů (např. vytvořit komiks, krátké video, společný plakát).

■ **Aktivity na podporu empatie** – role play, kdy si žáci zkoušejí vžít se do role spolužáka s jiným názorem či zkušeností.

■ **Trénink vděčnosti** – každý žák na papírek napíše, za co je vděčný nebo co mu za poslední týden udělalo radost. Následně se papírky připnou na tabuli.

■ **Mezinárodní den tolerance** – naplánovat přednášku na téma např. život s vodicím psem, život s handicapem.

Tip pro učitele

Věnujte pozornost tomu, jestli některé děti nezůstávají „na okraji“ skupiny, a pomozte jim najít roli v kolektivu.

Prosinec – Atmosféra pohody a dávání

Prosinec bývá měsícem plným shonu, stresu i očekávání. Vhodné je vytvořit ve škole **prostor pro klid** a posílení pozitivních vztahů.

Náplň měsíce:

■ **Kruh sdílení** – na začátku a konci každého měsíce zkusit zařadit sdílení v kruhu. Dát prostor žákům se podělit o své pocity, očekávání na následující měsíc či dojmy a úspěchy z měsíce uplynulého.

nulého. Zvyšuje to důvěru a empatii jak mezi dětmi navzájem, tak i mezi žáky a učitelem.

■ **Adventní kalendář pohody** – každý den krátká aktivita: pochvala spolužákovi, 2 minuty ticha, společné zazpívání písně, vykonat dobrý skutek (např. sbírka pro útlek).

■ **Třídní dílna** – spojit tvorbu na případný vánoční jarmark/besídku s prací v týmech.

■ **Reflexe roku** – poslední hodiny před Vánoci věnovat reflexi: „Co se mi letos povedlo? Co jsem se naučil? Co mi udělalo radost?“

Tip pro učitele

Vyhradte si ve sborovně prostor pro neformální sdílení a podporu – společně strávený čas může výrazně ulevit předvánočnímu stresu.

Leden – Nové začátky

Po vánočních prázdninách je dobré věnovat pozornost **znovunastavení rytmu** a tomu, abychom se pozvolna dostali do pracovního naladění.

Náplň měsíce:

■ **Kruh sdílení** – na začátku a konci každého měsíce zkusit zařadit sdílení v kruhu. Dát prostor žákům se podělit o své pocity, očekávání na následující měsíc či dojmy a úspěchy z měsíce uplynulého. Zvyšuje to důvěru a empatii jak mezi dětmi navzájem, tak i mezi žáky a učitelem.

■ **Osobní cíle do nového pololetí** – žáci si sepíší 1–2 dosažitelné cíle (ve škole i osobním životě).

■ **Mindset hodina** – povídání o tom, že i neúspěch patří k životu a je

důležitý k tomu, abychom se něco naučili. Lze použít příklady známých osobností.

- **Ranní rituál** – na začátku týdne krátká aktivita, která dodá pozitivní energii (písnička, citát, krátké cvičení).

Tip pro učitele

Stanovte si také malé dosažitelné cíle, které podpoří váš profesní růst i pohodu (např. více krátkých přestávek mezi hodinami, dodržovat pitný režim – káva se nepočítá☺).

Únor – Kreativita a radost z objevování

Dlouhá zima může být únavná, proto únor nabízí prostor pro **hravost a tvořivost**.

Náplň měsíce:

- **Kruh sdílení** – na začátku a konci každého měsíce zkusit zařadit sdílení v kruhu. Dát prostor žákům se podělit o své pocity, očekávání na následující měsíc či dojmy a úspěchy z měsíce uplynulého. Zvyšuje to důvěru a empatii jak mezi dětmi navzájem, tak i mezi žáky a učitelem.

- **Den bez technologií** – vyzkoušet vyučovací hodinu/den bez mobilů, dát prostor k diskuzi o tom, jak nás technologie ovlivňují a jaký dopad mají na naši náladu a pocity.

- **Arteterapeutické aktivity** – práce s barvami a hudbou.

- **Humor ve třídě** – vědomě zařazovat krátké vtipné momenty, soutěže o nejvtipnější kresbu, „den vtipů“.

- **Den náhodných laskavostí** (Random Acts of Kindness Day) – týdenní projekt dobrých skutků.

Tip pro učitele

Dovolte si odlehčit výuku – i drobné změny, jako je tematický den, přemístění lavic, jiný zasedací pořádek či krátký pohyb, mohou zvýšit motivaci.

Březen – Pohyb a energie

S příchodem jara přichází nová energie, vhodné je tedy zařadit **více pohybu**.

Náplň měsíce:

- **Kruh sdílení** – na začátku a konci každého měsíce zkusit zařadit sdílení v kruhu. Dát prostor žákům se podělit o své pocity, očekávání na následující měsíc či

dojmy a úspěchy z měsíce uplynulého. Zvyšuje to důvěru a empatii jak mezi dětmi navzájem, tak i mezi žáky a učitelem.

- **Aktivity venku** – i krátká vyučovací hodina venku může zlepšit soustředění.

- **Pohybové přestávky** – 3–5 minut jednoduchého protažení.

- **Týdenní pohybová výzva** – třída si stanoví společný cíl, např. kolik kroků udělají.

- **Mezinárodní den štěstí** – žáci sepíší 3 věci, které je dělají šťastnými. Mohou vzniknout i kreativní projekty.

Tip pro učitele

Zapojte se do aktivit se žáky – posílí to vzájemné vztahy a dodá vám to energii.

Duben – Respekt a vztahy

Duben může být náročný kvůli blížícím se písemkám a hodnocení. Je proto důležité věnovat pozornost **vztahům v třídním kolektivu**.

Náplň měsíce:

- **Kruh sdílení** – na začátku a konci každého měsíce zkusit zařadit sdílení v kruhu. Dát prostor žákům se podělit o své pocity, očekávání na následující měsíc či dojmy a úspěchy z měsíce uplynulého. Zvyšuje to důvěru a empatii jak mezi dětmi navzájem, tak i mezi žáky a učitelem.

- **Den laskavosti** – každý žák má za úkol udělat drobný laskavý čin, říct někomu něco hezkého.

- **Trénink komunikace** – nácvik „já-výroků“ místo obviňování (např. „tvoje chování mě ota-

vuje, prosím přestaň“ místo „jsi otravný“).

- **Světový den zdraví** – téma zdravých návyků a proč jsou pro naše fungování důležité (spánek, pitný režim, pohyb).

Tip pro učitele

Podporujte otevřenou komunikaci i mezi kolegy, aby se stres nepřenášel do tříd.

ocenění drobných i větších úspěchů celé třídy.

- **Světový den kulturní rozmanitosti** – téma respektu k jinosti.

Tip pro učitele

Nezapomínejte ocenit i sami sebe, svou práci a své úspěchy – drobný rituál uznání na konci školního roku vám dodá energii.

kdo oceňuje na spolužácích a učiteli, co ho potěšilo za poslední školní rok, jak ho hodnotí, co mu udělalo radost a za co je vděčný.

Tip pro učitele

Uzavřete rok vědomě – krátké shrnutí, co se vám podařilo a co byste chtěli příště jinak, vám pomůže uzavřít kapitolu a připravit se na zasloužený letní odpočinek.

Květen – Motivace a smysl

Blíží se konec roku, energie kolísá, proto je důležitá **práce na motivaci**.

Náplň měsíce:

- **Kruh sdílení** – na začátku a konci každého měsíce zkusit zařadit sdílení v kruhu. Dát prostor žákům se podělit o své pocity, očekávání na následující měsíc či dojmy a úspěchy z měsíce uplynulého. Zvyšuje to důvěru a empatii jak mezi dětmi navzájem, tak i mezi žáky a učitelem.
- **Reflexe učení** – žáci si uvědomí, co se během roku naučili, a vytvoří si projekt „Co jsem se letos naučil“.
- **Třídní projekt „Co mi dává smysl“** – diskuse o tom, proč se učíme, jak znalosti využijeme v životě.
- **Oslava úspěchů** – společné

Červen – Oslava a uzavření roku

Poslední měsíc věnujte čas **reflexi, ocenění a oslavě** úspěchů za předchozí měsíce.

Náplň měsíce:

- **Závěrečný projekt** – třídní výlet, vystoupení, výstava.
- **Mezinárodní den dětí** – wellbeingové hry, relaxační aktivity, tematický den (den v pyžamu, den v určité barvě).
- **Den ocenění** – neformální slavnostní den, kde jsou žáci oceněni (učitel může připravit diplomy – „největší smíšek“, „největší pomocník“ apod.).
- **Piknik nebo projekt venku** – využít hezkého počasí, knihy, deskovky, dechová cvičení.
- **Závěrečný kruh** – sdílení, co

Budování wellbeingu na škole není jednorázovou aktivitou, nýbrž **soustavným snažením**, které tvoří malé, každodenní kroky. Ze začátku mohou některé nové aktivity (např. kruhy sdílení) působit nezvykle, ale při pravidelné praxi si je učitelé i žáci postupně osvojí a stanou se přirozenou **součástí zajaté rutiny**.

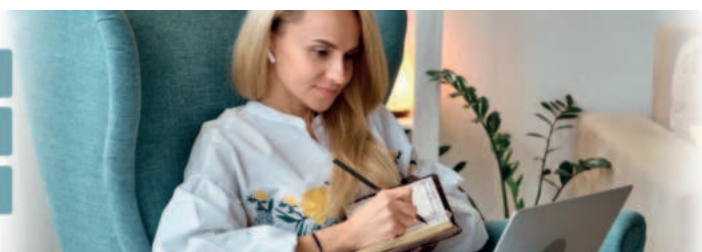
Důležitým podpůrným prvkem jsou také **schránky důvěry**, ke kterým by žáci měli mít nepřetržitý přístup. Mohou být dostupné buď fyzicky ve třídách nebo na chodbě, či online. Tyto schránky by měly být pověřeným pedagogem co nejčastěji kontrolovány, aby se mohly případné problémy podchytit včas.

*Autorka je psycholožka online poradny
MOJRA.cz (www.mojra.cz).*

TERMÍNY DO HODINY

ONLINE KONZULTACE

>70 PSYCHOLOGŮ

Mojra.cz

Psychologická poradna online

Možnosti konzultace:

POMŮŽEME S PŘEKONÁNÍM ÚZKOSTI, STRACHEM, DEPRESÍ, VÝCHOVNÝMI PROBLÉMY, PORUCHAMI PŘÍJMU POTRAVY, EMOCIONÁLNÍM VÝVOJEM, RODINNÝMI PROBLÉMY, ROZVODEM, VZTAHY MEZI ČLENY RODINY, ZÁVISLOSTMI, SOCIÁLNÍMI DOVEDNOSTMI... A MNOHO DALŠÍHO

Tvorba ŠVP PV podrobně:

Klíčová kompetence osobnostní a sociální ▼

Mgr. Romana Brilová

Odmítnout nevhodné chování, požádat o pomoc, vyjádřit vlastní názor nebo chovat se ohleduplně – to vše zahrnuje kompetence osobnostní a sociální. Ta by se – stejně jako řada dalších klíčových kompetencí – měla v rámci nového RVP PV zobrazit ve výsledcích vzdělávání dítěte předškolního věku. Je úzce spjatá s kompetencí komunikační, kterou jsme si představili v červnovém čísle časopisu. Co přesně obnáší a jak ji u dětí správně rozvíjet?

Klíčová kompetence osobnostní a sociální by se dala definovat jako soubor znalostí a dovedností, které vedou k zodpovědnosti k sobě samému, k navázání vztahů mezi dětmi, jejich rozvoji a udržitelnosti. Mnozí z nás máme zkušenost, že vztahy, které jsme navázali v předškolním věku, mnohdy přetrvávají po celý život. Děti spolu v mateřské škole vždy vytvářely první vazby – děti spojují společné vzpomínky, na kterých budují svůj celoživotní vztah. Vztah přátelství, tolerance, pochopení, ale také spolupráce.

Vztahy a jejich udržitelnost ovlivňuje několik faktorů.

■ **Socioekonomický status rodiny:** Někteří rodiče vyhledávají pro děti „kvalitnější předškolní zařízení“. To je pro ně takové, které si mohou finančně dovolit. Je otázka, zda je skutečně zařízení, které je finančně náročnější, zárukou kvality. Podle našeho názoru je zárukou kvality především **hodnotový vzorec** dané mateřské školy a učitelů v ní pracujících.

■ **Vzájemné vztahy rodin** v místě bydliště: Zvláště v menších obcích

bývají mezi některými rodinami ne úplně kvalitní vztahy, což samozřejmě ovlivňuje další generace dětí. Na druhou stranu v obcích mají mnohé rodiny zase naopak k sobě blízko a snaží se spolupracovat **v širší sociální skupině**.

■ **Hodnotové ideje rodin:** V demokratickém světě se lidé hlásí k různým hodnotám. Dříve naše rodiny ovlivňovala židovsko-křesťanská tradice, nyní se u nás rozšířil vliv dalších církví či dalších myšlenkových proudů a stylů výchovy. Musíme mít na mysli, že v mateřských školách se asi nejvíce potkávají děti z různorodých etnik, skupin, či myšlenkových proudů. Mateřská škola má pak za úkol tyto proudy prolínat a učit děti **vzájemnému respektu**. Je dobré stavět na tom, co je pozitivní, a umět vytěžit to, co se dá aplikovat v dané sociální skupině, která navštěvuje mateřskou školu.

■ **Sounáležitost s obcí, komunitou:** Každé dítě žije v nějaké rodině, která se více či méně zapojuje do komunity spoluobčanů. Zde hraje významnou úlohu mateřská škola, která svými základy **upev-**

ňuje vrůstání dítěte do komunity. Všichni víme, kam vedou kroky dětí, jejichž rodiče se z nějakých důvodů nesnažili dítě začlenit do širší rodiny. Děti jsou vyloučené, tráví čas o samotě a může se stát, že takové dítě bude frustrované a může se radikalizovat, což není společensky vhodné.

Zaměření na sebe

Čím je dítě mladší, tím více je zaměřeno samo na sebe a od okolí vyžaduje pozornost jen pro své potřeby. Čím více stárne a setkává se s dalšími vrstevníky, tím víc se postupně od vlastního „já“ dostává ke společnému „my“.

Mateřská škola je ideálním vzdělávacím stupněm, kdy dítě rozvíjí vztahy a učí se své momentální potřeby oddělit, protože například jeho kamarád je v nouzi a potřebuje pomoc okamžitě. Děti se dokonce velmi rády zapojí do pomoci, o kterou si jiný kamarád řekne. Tím se děti navzájem od sebe učí vyhodnocovat, že vlastní přání či potřeba může chvíli počkat, protože problém druhého dítěte je naléhavější.

Rozvoj k občanství a sociálním vazbám v praxi

Dramatizace

Učitelé mateřské školy mohou využívat velké množství dostupných

materiálů k dramatickým hrám. Není nutné hrát přímo pohádky, ale můžeme využívat různé druhy her, které jsou založené na situační dramatizaci. Vhodné je využívání **maňásků, loutek, klobouků**.

Hry ulice

Hry ulice můžeme charakterizovat tak, že si je děti mohou hrát kdekoli, nepotřebují k nim mít dospělé doprovod. Z praxe odvozujeme, že je to pro děti velmi oblíbená činnost. Jsou to hry typu „**Honzo, vstávej**“, „**Cukr, káva, limonáda**“ a další, jež podporují sounáležitost skupiny, přitom mají jednoduchá pravidla, která děti při hře dodržují. Pokud máme děti starší, můžeme s nimi hrát i hru „Krvavé koleno“, jež je i trochu strašidelná. Pokud kolektiv dětí dobře funguje, dokáže dítě, které se případně bojí, ochránit. Tyto hry také rozvíjejí matematické představy a komunikační dovednosti.

Divadelní představení

Co se divadelních představení týče, je dle našeho názoru lepší s dětmi navštívit některé z dostupných divadel. Pokud do mateřské školy přijede divadelní soubor, nikdy nemůže napodobit atmosféru kamených divadel. Divadelní soubory, které do mateřské školy přijedou, mají jiné přednosti, jako je zapojení dětí do hry, ale jako kulturní zážitek se vším všudy taková představení v mateřské škole nefungují. Děti se v mateřské škole cítí přirozeně, ale aby byl kulturní zážitek ucelený, je

potřeba vyrazit za kulturou **do jiného prostředí** k tomu určeného.

Komunitní kruh

V komunitním kruhu máme jasně daná pravidla, jako je nepřekřikovat se, mluví jen ten, kdo má slovo, atd. Děti mají možnost se vyjádřit k danému tématu, společně si mohou **nastavit pravidla**. Každý by měl mít v komunitním kruhu své místo, například uháčkovaný barevný kruh, na kterém dítě sedí. Děti by měly mít možnost si sáhnout na předmět, o němž si v kruhu budeme povídat, žádné dítě by se nemělo cítit odstrkované. Pokud dítě zrovna odpovídat nechce, nemá se nutit. Může prožívat emoci, se kterou si neví rady.

Hry v rámci ranního cvičení

Hry můžeme zaměřit nejen na rozvoj pohybových dovedností, ale také na rozvoj prosociálních vazeb, respektu, matematických představ. Můžeme doporučit hru „Molekuly“, „Simon řekl“ a další. Zároveň je žádoucí co nejméně zařazovat hry soutěžní, i když jistě také mají svůj význam – dítě se musí naučit **vyrovnat s prohrou**. Jen bychom

Dítě k přijetí formativního hodnocení vedeme tak, že mu klademe otevřené otázky, na něž bude odpovídat rozvinutými větami. Musíme jej učit vyhodnocovat jeho vlastní chování, úspěchy a neúspěchy a dát mu možnost, aby mohlo své případné pochybení napravit.

▶ Vývoj komunikačních dovedností u dětí ovlivňuje genetika, rodinné prostředí i zdravotní stav.

s nimi byli opatrní a v případě, že by některé děti nesly těžce prohru, opět můžeme pomocí emočních maňásků s dětmi nastalé nevhodné chování společně probrat, třeba při **průběžném hodnocení práce**.

Formativní hodnocení

Abychom docílili toho, že dítě dokáže vyhodnotit vlastní chování, úspěch či neúspěch, dokáže přijmout zodpovědnost za sebe sama, je ideálním řešením naučit dítě pracovat s formativním hodnocením. Zní to složitě, ale složitě to rozhodně není. Jen se k formativnímu hodnocení dítě musí vést od začátku.

Dílničky pro děti a rodiče

Dílničky pro děti a rodiče jsou významným počinem pro rozvoj vztahů nejen dětí, ale i jejich rodičů, a také mají vliv na **vrůstání dětí do společnosti**. Dílničky mohou být na různá témata, většinou se vážou k různým křesťanským svátkům, jako jsou Vánoce, Velikonoce apod. Dílničky bývají v odpoled-

ních hodinách a jsou součástí nadstandardních aktivit.

Besídky a vystoupení

Účast mateřské školy na místních akcích, které pořádají organizace, jež spolupracují v místní komunitě. Děti se účastí **učí spolupracovat**, učí se vnímat širší okruh lidí, kteří jsou v komunitě, obci, škole, vnímají zároveň význam tradic a spolupodílejí se na organizaci.

Škola v přírodě

Škola v přírodě je samozřejmě dalším zajímavým **socializačním krokem** pro děti. Děti mnohdy poprvé v životě zažijí noc, kdy jsou bez svých rodičů či blízkých příbuzných. Škola v přírodě děti většinou velmi dobře spojí, děti si domů přinesou mnoho hezkých zážitků, dokonce se často stává, že potom vezmou své rodiče do místa, kde se škola v přírodě nachází.

Výlety

Výlety jsou další součástí socializace, kdy se děti rozvíjejí v oblasti

spolupráce, **vzájemně se podporují**. Doporučit můžeme například Sluneční zátoku, kde se odehrávaly tábory pro děti, které pořádal Jaroslav Foglar. Je tam zajímavá stezka, kde děti mohou plnit různé úkoly, apod.

Rozvíjet osobnostní a sociální dovednosti je pro dítě důležité proto, aby si nastavilo správné hodnotové vzorce, které mu společně s mateřskou školou nastavuje jeho malá sociální skupina – rodina. Mateřská škola musí respektovat **různé styly výchovy**, ale současně musí umět s dětmi pracovat tak, aby se naučily respektovat druhého člověka a jeho potřeby. Děti v mateřské škole ještě nemají předsudky vůči dětem pocházejícím z jiného prostředí. Proto je v mateřské škole prostor k tomu, aby se v dětech rozvíjel potenciál spolupráce, kooperace a nastavení hodnotového žebříčku.

*Autorka je ředitelka
Mateřské školy Ondřejov.*

Do říjnového čísla pro vás připravujeme:

- ▶ 4stránkový SPECIÁL Škola vs. zřizovatel: Změny v povinnostech a slučování malých škol
- ▶ Nové pedagogické pozice pod drobnohledem: Institucionalizace, pravidla, financování
- ▶ Změny v přijímacích zkouškách na střední školy přehledně

PRŮVODCE
ředitele školy

Srdečně vás zveme na podzimní školské konference

nabité informacemi o legislativních změnách i radami
a tipy, jak zvládnout nástrahy školního roku 2025/2026!

FORUM mateřských škol

Novela ŠZ od 1. 9. a 1. 1. ▶ diagnostika nově
▶ novela ZP od 1. 6. ▶ financování

8. 10. 2025 v Praze

Základní škola a legislativní mazec 2025/2026

Školský zákon od 1. 9. a 1. 1. ▶ RVP ZV ▶ změny ve financování
▶ nezralí žáci ▶ zřizovatelé

9. 10. 2025 v Praze

Základní škola a legislativní mazec 2025/2026

Školský zákon od 1. 9. a 1. 1. ▶ RVP ZV ▶ změny ve financování
▶ nezralí žáci ▶ zřizovatelé

30. 10. 2025 v Olomouci

Legislativní reset pro SŠ: Novela školského zákona od 1. 9. 2025 a 1. 1. 2026

Finance, legislativa, ČŠI: Nový režim pro školy od září 2025

5. 11. 2025 v Praze

Legislativní smeče v inkluzi od 1. 9. 2025 a 1. 1. 2026

Bouřlivé novely ŠZ ▶ nové pozice v ŠPP ▶ rizikové chování
▶ nezralí žáci ▶ wellbeing

13. 11. 2025 v Praze

Účast na všech našich konferencích můžete hradit z **www.skoly-opjak.cz**
Všichni účastníci obdrží jako bonus nahrávku konference.

Webová aplikace

PEDAGOGICKÝ DIAGNOSTNÍK

NOVINKA

Pedagogická
diagnostika v MŠ
snadno a rychle

Od 1. 9. platí odkladová novela a vy musíte ke každému předškolákovi připravit zprávu o výsledcích pedagogického diagnostikování a tu předat základní škole. Zapomeňte na hodiny papírování a diagnostiku „na koleně“. S naším novým **Pedagogickým diagnostníkem** získáte profesionální nástroj, který za vás udělá maximum práce – rychle, přehledně a v souladu s předpisy.

PROČ TUTO APLIKACI POTŘEBUJETE?

- **Ušetří čas a nervy** – jen naklikáte dosaženou úroveň dítěte.
- **Nic vám neunikne** – aplikace hlídá všechny povinné oblasti.
- **Plná shoda s RVP PV** – diagnostika podle aktuálních standardů.
- **Okamžitý přehled** – grafy ukážou silné i slabé stránky dítěte.
- **Digitální portfolio** – vedte záznamy bez papírování.
- **Hotová závěrečná zpráva** – přesně podle požadavků vyhlášky.

Více informací na
forum-media.cz/produkty/pedagogicky-diagnostnik